

VOLITVE

Boris Šuligoj: V Istri je zelo opazno, da celo tradicionalno zvesti podporniki starih levosredinskih in levih strank niso volili, kar pomeni resno nezaupanje in kritiko slabemu delu teh strank.

Stran 2-4

NESKLADNE GRADNJE

Milica Golijanin: "Ko je vojna, naj bo vojna za vse. Se pa zgodi, da pri obravnavi posameznih primerov priplava na dan v javnosti in političnih krogih znano ime in se postopek ustavi," je povedala Zora Mužinić.

Stran 6-7

KOLONE NA CESTAH

Andreja Čmaj Fakin: Država je po šestih letih objavila odgovore na pripombe javnosti za državni prostorski načrt hitre ceste Koper-Dragonja. Kdaj bomo naposled dočakali gradnjo cestne povezave na Hrvaško, pa si ne upa napovedati nihče.

Stran 8-9

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

število 40
junij 2022

OBALA[®] *plus*

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

www.obalaplus.si

MAGNIFICO

Stran 12-15

PALČICA POMAGALČICA

Stran 18-21

PRISTANIŠKI DAN

Stran 26-27

SEZNAM PRIREDITEV

Stran 28-29

NK KOPER

Stran 32-33

POLNJENE ARTIČOKE

Stran 46

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

Pred nami je 40. številka časnika OBALaplus. Od danes pa lahko naše novice prebirate tudi na novi spletni strani. Nove vsebine, nova oblika ter novi in stari sodelavci, ki bodo za vas dnevno spremljali dogodke, pomembne za naše življenje. Naslov naše spletne strani je obalaplus.si, do nje lahko dostopate tudi s QR kodo z naslovnice. Seveda bodo vse pomembne novice dostopne tudi na naših družbenih omrežjih. Časopisu, kjer objavljamo analitične, a upam, tudi zanimive članke, pogovornim večerom, kjer se neobremenjeno pogovarjamo o sedanjosti, dodajamo torej še tipično novičarski izdelek. Nič od tega ne bi bilo možno brez dobrih novinarjev, ki so prepričali bralce in oglaševalce, da so nas prepoznali kot zaupanja vredno medijsko podjetje. Razpoloženi in optimistični začenjamo poletje in se pripravljamo na jesen. Prve letošnje volitve so za nami. Vsebine na novičarskih portalih ponovno postajajo uravnotežene (ni več samo politika tista, ki nas zanima) in tudi pogovori med prijatelji so se oddaljili od politike. Zadnji leti sta nas precej izčrpali. Kovid, nejasna prihodnost, življenje z odloki, ki so iz dneva v dan vplivali na naš vsakdan, so za nami. V veliki meri ponovno živimo življenje, za katerega smo mnogi mislili, da se ne bo vrnilo. Nov način komuniciranja nove slovenske vlade nas je prepričal in mnogi imamo občutek, da pred nami niso več usodni dnevi, tedni, ampak običajno življenje, ki bo ponovno v večji meri odvisno od nas samih. Tisto, kar me zares zanima je, ali so se lokalni politiki tokrat kaj naučili in kako bo potekala jesenska politična kampanja za lokalne volitve. Mislim, da smo volivci pokazali, da si želimo politikov z jasnimi cilji, ki nam jih znajo razumljivo predstaviti. In še nekaj, se mi zdi, da je bilo pomembno. Prepričali so nas, da bodo delali v dobro nas vseh in da bodo pri tem učinkoviti. Sam živim ob cesti, ki bi jo naj sodeč po občinskih obvestilih začeli pred dobrim mesecem končno popravljati. Še več, pred dobrim tednom so nas obvestili, da bo za nekaj časa zaradi del zaprt. Kako je zares? Pred dvema tednoma so prišli delavci, razrezali obstoječ asfalt tako, da danes vijugamo med ostrimo robniki in upamo, da pridemo domov s celimi gumami. Cesta je še vedno odprta, delavcev nikjer. Neučinkovite oblasti, ki se ji ne sanja, kaj se zares dogaja, zares ne potrebujemo več.

Tomaž Perovič

JE POLITIČNI ZASUK V DRŽAVI LAHKO ZGLED POLITIKI V ISTRI?

Močno politično zastopstvo Istre v državnem zboru in vladi - Prve, sramežljive priprave na županske volitve - Piran doživlja globoko politično krizo, ki hromi razvoj občine

Slovenija je minule dni dobila novega mandatarja, Robert Golob pa naj bi prvega junija sestavil novo vlado. Z izstopajočo operativnostjo želi že na začetku dokazati, da se začenja novo poglavje političnega razmišljanja v državi. Namesto posnemanja nazadnjaške in preživete politične miselnosti odpira povsem drugačno retoriko v državnem zboru in predvsem težnjo po normalizaciji razmer.

Državna politika bo tako ali drugače vplivala tudi na politično življenje v lokalnih skupnostih. Koliko bo Gibanju Svoboda uspelo mobilizirati politično dejavnost v slovenskih občinah, pa je v tem trenutku odprto vprašanje.

Pričakovanja v Istri so precejšnja, saj so štiri istrske občine v državnem zboru dobile najmočnejše zastopstvo v zadnjih desetletjih. Na prvem mestu je Robert Golob obljubil odstranitev rezilne žice na meji s Hrvaško, kar bo tudi konkreten (in simbolno) dokaz povsem drugačne, sodobne politike v tem delu Evrope. Med istrskimi poslankami in poslanci je največ glasov prejela **Mateja Čalušič** (7466) iz Gibanja Svoboda v drugem koprskem okraju, na drugem mestu po številu glasov je **Tamara Kozlovič** (5213) prav tako iz Gibanja Svoboda v prvem koprskem volilnem okraju, tretji pa je bil **Robert Janev** (3682 glasov) iz Gibanja Svoboda iz Izole. Četrty je bil po številu glasov **Felice Žiža**, ki je prejel 1127 glasov od 1918 oddanih glasov oziroma od 2743 z volilno pravico v italijanski narodni skupnosti. Peta je bila **Meira Hot** (SD) 1097 glasov iz piranskega volilnega okraja, šesti pa **Matej Tašner Vatovec**

(Levica) 861 glasov iz prvega koprskega okraja. Da je uspeh istrskih poslancev še nekoliko večji, govori podatek, da je mandatar za sestavo vlade predlagal **Danijela Bešiča Loredana** (iz Izole in prav tako iz Gibanja Svobode) za ministra za zdravje (tretji minister za zdravje iz Istre!). Kandidat, ki bo morda že danes postal tudi minister, je v Piranu prejel 3961 glasov, to je daleč največ od vseh kandidatov. Kljub temu, da je zanj glasovalo 40 odstotkov piranskih volivcev, ni bil izvoljen v parlament iz preprostega razloga, ker so ostali kandidati iz njegove stranke v večini primorskih občin zmagovali z zelo visokimi odstotki, ki so segali krepko čez 40-odstotni delež. Podatek tudi v Piranu kaže na visoko zmago nove levosredinske stranke.

Prav tak uspeh Golobove stranke je očitno spremenil strankarsko taktiko. Če je še zgodaj spomladi svoje moči in misli usmerjala predvsem v osvojitve oblasti na državni ravni in lokalnim skupnosti še ni posvečala pozornosti, pa tak državnozborski volilni izid jasno kaže, da pravzaprav mora surfati dalje na ugodnem valu politične naklonjenosti. Zato se bo stranka kmalu po prevzemu državnih vajeti, najkasneje konec poletja ali septembra lotila priprav tudi na lokalne volitve, ki bodo 20. novembra. Tudi zaradi tega je potrebno razumeti povezovanje Gibanja Svobode z nekaterimi drugimi podobnimi strankami, saj bi Golobovo gibanje na ta način najhitreje prišlo do infrastrukture in kadrov, ki jih novi stranki na terenu primanjkuje.

KAJ DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NAPOVEDUJEJO ZA LOKALNE VOLITVE?

Nikoli sicer ni mogoče povsem povezovati logike in izkušenj državnozborskih ter lokalnih volitev.

Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskover, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Andreja Čmaj Fakin, Katja Pegan in Polona Žigo.

Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000.

Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Oblikovanje spletnega portala Elvis Dobrilovič.

Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov in podpisanih vsebin odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako €.

Volivci sami so tisti, ki na prvem mestu ločujejo svoje volilne preference, ko odločajo na lokalnih ali državnih volitvah. Toda nekaj splošnih ugotovitev je jasnih. Tako velike podpore stranki GS ni pričakoval nihče, niti sam Robert Golob ne. Niti najbolj optimistične ankete mu niso kazale tako prepričljive zmage. To kaže, da ankete ne morejo biti povsem zanesljive, da se velik del volivcev odloča šele v zadnjih dneh pred volitvami in da je bil upor proti stari vladi, tudi proti stari politiki res prepričljiv in velik. Volivci so glasovali taktično, kar pomeni, da so se denimo raje odrekli nekaterim manjšim strankam in volili večje, da le ne bi bilo presenečenje.

V Istri je zelo opazno, da celo tradicionalno zvesti podporniki starih levosredinskih in levih strank niso volili, kar pomeni resno nezaupanje in kritiko slabemu delu teh strank, ki so se komaj uvrstile v parlament ali pa se sploh niso. Najbolj nenavadno v Istri je, da je Janševa stranka SDS v vseh štirih volilnih okrajih Istre zasedla prepričljivo drugo mesto in prav tako prepričljivo premagala pogojno »rdečo« trdnjavo Socialnih demokratov. Socialni demokrati in Levica bi morali tak rezultat sprejeti kot resno opozorilo, da je v njenem delu nekaj hudo narobe. Poglejmo si dosežene rezultate najboljših v štirih volilnih okrajih: Piran: **Danijel Bešič Loredan** GS 3961 (40 odstotkov), Vojko Jevševar SDS 1510 (16%) in Meira Hot SD 1097 (12%) Izola: **Robert Janev** 3682 (44%), Mojca Mahajnc SDS 1234 (15%) in Romina Kralj SD 710 (8%)

Koper 1: **Tamara Kozlovič** GS 5213 (44%), Albin Železnik SDS 1329 (11%), Nataša Gulič SD 864 (7,3%), Matej T. Vatovec Levica 861 (7,3%) in Boris Popovič 644 (5,5%)

Koper 2: **Mateja Čalušič** GS 7466 (43,6%), Silvano Radin SDS 2502 (14,5%) in Jadranka Šturm Kocjan SD 1169 (6,8%).

NAPOVEDUJEJO SE SPREMEMBE V PIRANU, SKORAJ GOTOVO JIH NE BO V KOPRU IN ANKARANU

»Štirje župani istrskih občin Aleš Bržan (Koper), Gregor Strmčnik (Ankaran), Denio Zadkovič (Piran) in Danilo Markočič (Izola) smo ugotovili, da smo v tem mandatu zelo dobro sodelovali in zato pri skupnih nalogah dosegli nekaj premikov. Zato smo se načelno opredelili, da bi vsi štirje ponovili kandidature ter skušali ohraniti kontinuiteto in doseženo,« je povzel načelno namero o ponovni kandidaturi vseh štirih županov izolski župan Markočič, ki je na naše konkretno vprašanje o tem, ali bo kandidiral, odgovoril: »Ne bom rekel ne.« Dodal je, da bi kot župan rad nadaljeval z nekaterimi nalogami. Začeli so graditi gasilski dom, vaški dom v Šaredu, za kulturni dom so začeli s postopkom priprave dokumentacije, ribiško pristanišče se prenavlja, prijavi se bodo na državni denar za ureditev še Sončnega nabrežja itd.

O drugih možnih kandidatih v Izoli še ni slišati imen. So pa izolski svetniki zadovoljni, ker piranski svetniki tako vztrajno zavračajo državno pomoč za nekatere naložbe. Zato je eden od izolskih svetnikov v šali predlagal naslednje: »Predlagam, da občinsko priznanje letos podelimo občinskemu svetu Piran za zasluge pri razvoju Izole.«

KOPER ČAKA NA TO, KAJ BO REKEL ALEŠ BRŽAN

V koprski občini bo za župana ponovno kandidiral Boris Popovič, čeprav so mu državnozborske volitve pokazale, da ima v mestu komaj pet-odstotno podporo. Državnozborske volitev niso isto kot lokalne, vendar je Popovič na njih prejel komaj 644 glasov. Župan Kopra jih mora dobiti več kot 13.000.

Aleš Bržan še ni napovedal kandidature. Neuradno smo zvedeli, da je veliko odvisno od tega, ali ga bo pri tem podprla družina. Sicer

pa se v Kopru po več kot treh letih njegovega županovanja vse bolj uveljavlja prepričanje, da je Bržan pozitivno presenečenje za Koper. Čeprav je prejšnji župan po odhodu iz županske pisarne Kopru napovedoval težke čase in propad, pa zdaj mnogi trdijo, da je naredil za Koper še več kot Popovič, le da tega Bržan ne obeša na velik zvon in se s tem ne hvali na način, kot je znal to spretno početi njegov predhodnik. Aleš Bržan je že nekaj tednov po volitvah v Kopru za Delo januarja 2019 izjavil: »Lahko naredimo za Koper še več, kot je to naredil Boris Popovič.«

Veliko od teh projektov je mestu obljubljal že Popovič, vendar jih je uresničil Bržan. Na primer veliko garažno hišo pod Muzejskim trgom, pred dnevi so nad to garažo odprli lepo urejen mestni park, v dveh letih so uredili urbani park in plažo med Žusterno in Semedelsko cesto, zdaj končujejo še garažno hišo Sonce pri poslovni stavbi Barka, konec leta bo zgrajena nova osnovna šola Škofije za devet razredov, do jeseni bodo pokriti koprski tržnica, avtobusna postaja in velika poslovilna ploščad pred koprskim pokopališčem. Gradijo kanalizacijo v Hrvatinih, Škofijah, Bertokih in pri Moletu, zgradili so prizidek šole v Marezigah in pri OŠ Dušana Bordona, skate park na Bonifiki, zastavili so gradnjo novih stanovanj ob Dolinski cesti... Torej daleč od tistega, s čimer je Koprčane pozamenjavi oblasti strašil prejšnji župan. O drugih imenih možnih županskih kandidatov v Kopru še ni slišati.

PIRAN JE VISTRI NAZADOVAL

Največ pozornosti vsi posvečajo Piranu, kjer volivci v zadnjih treh mandatih niso imeli ravno srečne roke pri izbiri svojih mestnih očetov in mestnih mam. Največ energije so še posebej v zadnjem mandatu porabili za razprtije, neprimerna kreganja in dialoge na nizki ravni, za razdore med ljudmi, žalitve, diskreditacije in preperevanje številnih pobud. Tipičen primer je zadnja razprava o pobudi, da bi preimenovali naselje Lucija v Sveta Lucija. Pobuda je sprožila destruktivno razpoloženje v občinskem svetu in med udeleženci razprav na družbenih omrežjih. Ob takšnih odnosih seveda ni mogoče računati na kakršen koli napredek. Drugi tak primer so neskončne drahe pri urejanju privezov in ribiškega pristanišča v Jernejevem kanalu pod Sečo. Tretji primer pa nasprotujoči si pogledi na razvoj turizma v kraju.

Župan Đenio Zadković namerava znova kandidirati, čeprav se je že zdavnaj razšel s stranko GZOP, ki ga je pripeljala do županskega stolčka. Zato najbrž še išče listo ali stranko, s katero bi kandidiral. Mnoge je zmotilo, da je v svojem mandatu in pred državnoborskiimi volitvami podprl odhajajočo vlado in kandidata iz stranke SDS.

Zaradi politično skreganega in razglašene okolja se pojavlja vse več imen, ki jih v javnosti obravnavajo kot možne kandidate za župana. Ena od strank je naročila javnomnenjsko raziskavo, da bi preučila možnosti izvolitve določenih imen. Poleg sedanjega župana je na tem seznamu tudi Gašpar Gašpar Mišič, ki bi imel precej možnosti za izvolitev, vendar zdaj o svoji možni kandidaturi pravi: »Raje ne bi kandidiral, kot bi. Ta moja odločitev sicer ni dokončna. Če bi se do konca poletja pokazalo, da drugače ne gre, si morda še premislim,« je pustil rahlo priprta vrata Mišič.

Javna tajna je, da se Mišič o možni kandidaturi dogovarja s podžupanom Robertom Fakinom (z liste Naš kraj), nekdanjim direktorjem Agrarije Koper. Vendar tudi pri Robertu Fakinu odločitev ni dokončna. Očitajo mu, da je v službi portoroškega podjetnika Vejsila Hota, saj so na vrata njegove

občinske pisarne »hudomušneži« celo obesili listek z napisom Hotov podžupan. Poznavalci zaradi znanega Hotovega vpliva v stranki SD trdijo, da bi Fakin lahko dobil tiho podporo stranke SD, vendar Fakin to odločno zanika in trdi, da odločitev o njegovi kandidaturi sploh ni dokončna. Če pa bo kandidiral, bo skušal zbrati podpise podpore. Na podporo svoje liste Naš kraj, ki jo je ustanovil nekdanji minister Tomaž Gantar, očitno ne računa, saj ve, da ga Gantar pri tej nameri ne podpira.

PIRANSKE STRANKE RAZPADAJO

Nasploh se vse več občinskih politikov počuti utesnjeno v strankah, s katerimi so se uvrstili v občinski svet in bi jih najraje kar zapustili. Poleg negotovosti liste Naš kraj je iz Levice izstopila svetnica Barbara Kožar, svetnica Milica Maslo iz Desusa, svetnik Savo Radić iz (Popovičeve) Slovenije za vedno. Tudi največja stranka GZOP, ki ima sedem članov v občinskem svetu, ni več tako enotna in povezana, hkrati še zdaleč nima take podpore v javnosti, kot pred prejšnjimi volitvami. Nekateri so iz nje izstopili že ob notranjem sporu z županom Đeniom Zadkovićem, drugi se tesno povezujejo z Vejsilom Hotom, ki so ga pred tem kritizirali in grobo zasmehovali zaradi njegovega vpliva v kraju. Tudi Popovičevi stranki Piran je naš po Popovičevih neuspehih ne kaže več veliko možnosti.

Precej sporov je celo v stranki Socialnih demokratov. Začelo se je že leta 2019, ko je »iznajdljivi« del stranke postavil na led velik del starih strankarskih borcev in voditeljev. Kmalu zatem je iz svetniške skupine prvi izstopil dvakratni župan in predsednik lokalnega odbora Peter Bossman, pred enim mesecem tudi vplivni svetnik **Marko Jurišević**, ki pravi, da se ne more sprijazniti z načinom delovanja stranke in s tem, da je stranka SD povsem odrezala svoje stare, zveste in ugledne kadre. Do delovanja stranke SD je kritičen tudi njen svetnik Denis Fakin, ki razmišlja o tem, da bi morda celo samostojno kandidiral za župana. Kriza piranske politične identitete je na dlani, hkrati pa smo priče

intenzivnemu spreminjanju političnih barv.

Med možnimi kandidati za županjo omenjajo tudi sedanjo podžupanjo Manuelo Rojec iz vrst italijanske narodnosti (vendar nam tega ni potrdila) in znanega portoroškega jadrarca Mitjo Margona. Ta bi lahko dobil podporo Gibanja Svoboda, vendar v Golobovi stranki pravijo, da se bodo o svojih kandidatih odločili septembra, ko bodo dodobra preverili možnosti in reference ponujenih kandidatov. Veliko naj bi o dokončni kandidaturi povedale ankete o možnosti izvolitve posameznih imen, med katerimi omenjajo tudi podjetnika Franca Kraševca in direktorja Aerodroma Portorož Roberta Kranjca.

Politično razpoloženje v piranski občini ni spodbudno in je v glavnem destruktivno. Retoriko razdora je povsem v slogu populistične in jansistične politike (čeprav se deklarira kot Janši nasprotna ideologija) v piranski politični prostor vnesel prihod GZOP, ki je prejšnjo volilno kampanjo dobil z militantnim nastopom na Facebooku. Deloma pa je na tako vzdušje vplivalo dogajanje znotraj piranskega odbora stranke SD. Zato v Piranu mnogi komaj čakajo na politične spremembe. Če sklepamo po dosedanjih izkušnjah, potem piranske predvolilne drahe šele prihajajo na dnevni red, ko bodo akterji take politike drug na drugega in na tretje valili krivdo za enega najmanj uspešnih mandatov v zgodovini samostojne Slovenije.

NAD OBALO SE JASNI – VEČ KOT POGOVORNI VEČER

Manca Hribovšek

V četrtek, 28. aprila, sta časopis in spletni portal ObalaPlus in Gledališče Koper nadaljevala z organizacijo mesečnih pogovornih večerov Nad obalo se jasni – več kot pogovorni večer. V sodelovanju s portoroškim Avditorijem se je tokrat četrti dogodek odvijal v piranskem gledališču Tartini.

K pogovoru o prihodnosti piranske občine smo povabili zanimive ljudi iz Slovenske Istre, za katere menimo, da imajo vizijo in sposobnost, da jo uresničijo ali pri njej tvorno sodelujejo. O pomenu infrastrukture za razvoj Pirana se je gostitelj večera in urednik Tomaž Perovič pogovarjal z Gašparjem Gašparjem Mišičem, o sobivanju turizma in spodobnega življenja domačinov z Dušanom Mrdakovičem, mnenje stroke in kako urbanisti vidijo možnosti razvoja Pirana je povedala arhitektka in urbanistka Jana Purger, o samem mestu in viziji razvoja turizma v občini pa z Matjažem Murkom.

Za glasbo je, kot po navadi, poskrbela skupina Tomija Puricha s Teom Collorijem in Caterino Stanisci, za humor pa stand up komik Perica Jerkovič.

Zbrali smo nekaj najbolj zanimivih misli in izjav iz tokratnega pogovornega večera:

Gašpar Gašpar Mišič: »V Piranu potrebujemo človeku prijazno infrastrukturo. Želimo si sprememb. Naše potrebe, potrebe domačinov so nas prehiteli in mi smo v zaostanku. Tisti, ki bo sedaj prišel na oblast, bo imel veliko dela. Nimamo navtične infrastrukture. Če se lahko tako izrazim, potrebujemo garažno hišo na morju, ki bo služila za dnevne priveze. Hkrati pa ne znamo izkoristiti že obstoječe infrastrukture. Potrebujemo več garažnih hiš na obrobju mesta. Imamo celostno strategijo mirujočega prometa iz leta 2017, vendar se tega nihče ne loti. Naslednja oblast bo morala dati na mizo pet glavnih projektov in začeti z delom, saj smo vsi že utrujeni od večletnega prizadevanja. Ideja je, da bo Piran postal mesto brez pločevine. Da se to uresniči, moramo zgraditi eno ali pa dve garažni hiši. Mi se pa vsaka štiri leta pogovarjamo o istih

težavah. Piran je mesto, ki živi, kljub temu da ga nekateri imenujejo mesto duhov. Pomanjkljiva infrastruktura je razlog, da se ljudje iz Pirana selijo. To moramo preprečiti in zaveziti odhod Pirančanov iz Pirana. Poskrbeti moramo za naše domačine, da bodo imeli kje parkirati. Prav tako jim moramo omogočiti shrambe, skladišča, logistični center, saj zdaj prebivalci Pirana nimajo kam pospraviti nit kolese.«

Dušan Mrdakovič: »Življenje v Piranu je privilegij. Mesto je lepo. Manjka nam, da bi se večkrat dobili skupaj ob kakšnih projektih in da bi vsi skupaj razmišljali, kako jih speljati. Že kar nekaj časa je minilo od tega, ko smo v Piranu izpeljali pameten projekt. Zato si želimo dobre, sposobne občinske uprave, ki bo znala projekte realizirati in se ne o njih samo pogovarjati. Ljudje, ki si želijo priti na položaj, pozabljajo, da morajo delati v javno dobro. Pirančani odhajajo tudi zaradi sobodajalske politike. Cene letijo v nebo, hkrati pa stanovanja kupujejo ljudje, ki potem v njih ne živijo, ampak jih oddajajo turistom.«

Jana Purger: »Vsak poseg v prostor je poseg v javno podobo tega prostora. V Piranu se nihče ne ukvarja s projekti, nihče se o njih ne pogovarja in jih ne izvaja. Po drugi strani pa, zaradi vseh

zakonov, ki so v veljavi, župan v enem mandatu ne more izpeljati večjih projektov, kot je npr. gradnja cest, kanalizacije. V štirih letih lahko naredi načrt in pridobi gradbeno dovoljenje, zato se moramo zavedati, da so to projekti, ki se izvajajo več let. Dostopnost do centra mesta je potrebno izboljšati z javnim potniškim prometom. Demografske študije govorijo o tem, da v celi Evropi zmanjkuje aktivnega prebivalstva. V Piranu je težava tudi negativni priseliteni prirast – ekonomski migranti, ki sem prihajajo, so običajno revni in neizobraženi. Kar je v redu za delodajalce, ampak breme za ostale.«

Matjaž Murko: »Povsod je lepo, ampak najlepše je doma. Delam v podjetju, ki prodaja luksuzne jahte vredne tri milijone evrov in več. Naše mesto je tako lepo, da bi se ravno taki jahtaši na svoji poti na sever z veseljem ustavili tudi v Piranu, če bi jim tukaj znali ponuditi kakšno stvar, storitev, ponudbo več. Delam tudi v Portofinu, ki ima podobno prometno problematiko kot Piran. Oni so garažno hišo postavili skoraj v center mesta. Garažna hiša, ki je v Piranu, pa je predaleč od mesta, da bi ljudem omogočala normalno funkcioniranje, življenje.«

**PREKLOPITE
NA
e RAČUN**

Izberite okolju prijazen
način plačevanja računov.

**SCEGLI
e PAGAMENTI**

Scegli la fatturazione elettronica
per il rispetto verso l'ambiente.

→ www.marjeticakoper.si/eracun

marjetica
koper

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

DAVORIN PETAROS, LASTNIK GRADNJE, KI NI V SKLADU S PREDPISI

Civilna iniciativa Piran je v javnosti sprožila vprašanje o skladnosti in legalni urejenosti gradnje v lastništvu Davorina Petarosa, občinskega svetnika ter tudi člana Civilne iniciative. Šli smo po sledih teh informacij. Pogovarjali smo se z občino Piran, Upravno enoto občine Piran, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) ter Inšpektoratom RS za okolje in prostor.

Zanimalo nas je mnenje pristojnih institucij do domnevne nadzidave, ki naj bi bila izvedena brez ustreznih dovoljenj.

Na našo prošnjo o informaciji javnega značaja nam je Upravna enota Piran posredovala gradbeno dovoljenje za spremembo namembnosti garaže v poslovni apartma v Piranu, Ulica IX. Korpusa 21, parcela številka 832 k.o., Piran. Iz gradbenega dovoljenja je razvidno, da se s predvideno spremembo namembnosti ne posega v konstrukcijo objekta. Gradbeno dovoljenje je bilo izdano 13. 2. 2002, postalo pa je pravomočno leta 2004.

Odgovora glede domnevne nadzidave nam niso

podali, pri čemer so poudarili, da upravni organ ne more odgovoriti, saj zahteve, na podlagi katere bi presojali nima, kot tudi, da upravni organ ni organ, pristojen za nadzor nad gradnjami.

Iz Občine Piran so potrdili, da so se na tem objektu zgodile spremembe. Niso podali daljših komentarjev in mnenja, saj so poudarili, da za to niso odgovorni.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije odgovarja, da gre za stavbo na naslovu Ulica IX. Korpusa 21 v Piranu. Na podlagi pregleda arhiva izdanih dovoljenj ZVKDS, OE Piran, ugotavljajo, da za navedene posege kot tudi za posege obnove, ni bilo izdanih ne kulturnovarstvenih pogojev in tudi ne soglasja oziroma mnenja. Gradbena inšpekcija Inšpektorata za okolje in prostor v tekočih evidencah o parceli 832. K.o. Piran ni našla razvidnih prijav. Potrdili so nam tudi, da trenutno ne poteka noben inšpekcijski postopek glede omenjene zadeve.

Meščani Pirana so seznanjeni s problematiko mesta. Tisto, kar jih najbolj boli, je seveda krivica, saj eni lahko gradijo, drugi pa nikakor ne. Pogovarjali smo se tudi s sosedi, ki so močno

nezadovoljni, vendar se nočejo izpostavljati. Eden od sosedov pravi, da so te zadeve že vsem jasne in znane, ampak ne verjame v njihovo reševanje: "Vse dokler imamo takšne politike, nič ne bo spremenjeno. Pred nekaj leti sem tudi sam vložil prošnjo za gradbeno dovoljenje, ki mi ni bilo odobreno!"

Druga sosedja je tudi izpostavila svoje nezadovoljstvo: "Jaz nisem strokovnjak na tem področju in minilo je preveč časa. Že takrat sem poklicala spomeniško inšpekcijo. Ne vem, kaj se s tem dogaja naprej. Ta gradnja še vedno stoji."

Brez gradbenega dovoljenja je Davorin Petaros zvišal svojo stavbo za več, kot je dovoljeno. S tem posegom je storil dejanje, ki ni v skladu s predpisi. Na pritožbe se je odzvala tudi predsednica krajevne skupnosti Piran, gospa Zora Mužinič, ki je obsodila predvsem sistem, ki ne zagotavlja rešitve, ampak zadeve, kot so nelegalna gradnja, prepuščajo le kontekstu in ne zakonu: "Na podlagi številnih primerov, o katerih sem govorila z odvetnikom, ugotavljam, da se razmere, zatečene situacije za nazaj ne bodo nikdar spremenile." Izpostavila je tudi, da vidi problem pri ljudeh, ki

V letu 2006 se tudi niso zgodile nobene opazne spremembe, čeprav je slika zamegljena.

imajo določen vpliv v družbi in problematičnih zadev nikoli javno ne obravnavajo in ne rešujejo.

"V popisu dejanskega stanja bi veljalo obračunati komunalni prispevek za na črno sezidane površine - stanovanjske, turistične, hotelske. Ko je vojna, naj bo vojna za vse. Se pa zgodi, da pri

obravnavi posameznih primerov priplava na dan v javnosti in političnih krogih znano, ugledno ime in se postopek ustavi. Zato bi vsak moral najprej pomesti pred svojim pragom, šele na to lahko vrže kamen na drugega," pravi predsednica krajevne skupnosti Piran. Enako bi moralo veljati

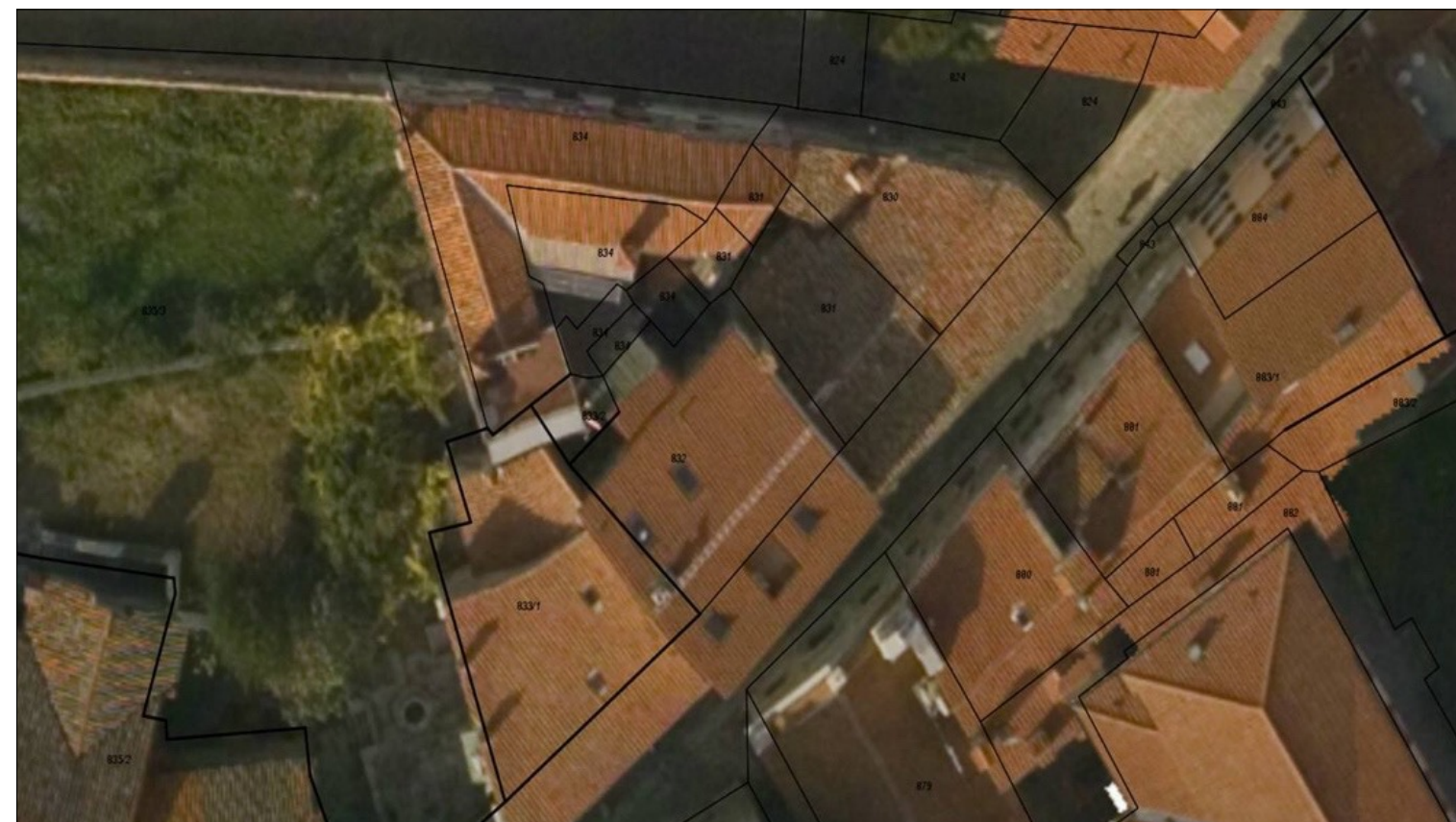
za vse, ne glede na to, ali je to občinski svetnik, vodja številnih iniciativ ali pa direktor Okolja. Kdor bi moral biti za zgled, zaupanja vreden in družbeno odgovoren, se pogosto sam ne drži zakonskih predpisov.

Seveda smo se obrnili tudi na Davorina Petarosa. Vprašanja, ki smo mu jih zastavili, so:

1. Kako komentirate informacijo, ki je prišla v javnost, da ste izvedli poseg v stavbo (Ulica IX. Korpus 21, Piran, parcela št. 832, k.o. Piran), ki ni v skladu s predpisi?
2. Navedbe v javnosti in praksi kažejo, da je bil del stavbe zvišan. Čemu je to narejeno in s kakšnim namenom?
3. Občinstvo zanima, kako to, da ste si dovolili neskladno gradnjo, čeprav ste odločen in natančen borec proti podobnim nepravilnostim v občini Piran?

Do vključno 28. 5. 2022 nismo prejeli nobenega odgovora ali odziva.

Spodnja slika prikazuje stanje objekta iz leta 2003.

KOLIKO ČASA ŠE SE BOMO VOZILI V KOLONAH, NIHČE NE VE

Andreja Čmaj Fakin

Ministrstvo za okolje in prostor je po šestih letih objavilo odgovore na pripombe javnosti za državni prostorski načrt hitre ceste Koper-Dragonja. Kdaj bomo naposled dočakali gradnjo cestne povezave na Hrvaško, pa si ne upa napovedati nihče.

Zakaj je pristojno ministrstvo potrebovalo dolgih šest let, da je odgovorilo na pripombe in predloge javnosti za državni prostorski načrt hitre ceste Koper-Dragonja, na ministrstvu odgovarjajo, da je temu botrovalo dejstvo, da je bilo podanih »izjemno veliko pripomb, ki jih je bilo treba preučiti in nato izdelati dodatne prometno-tehnične preveritve.« Vzporedno s preveritvami novih rešitev pa so po njihovih besedah potekala tudi dolgotrajna usklajevanja z vključenimi občinami in Direkcijo RS za vode glede zadrževalnika Pradisjol na povodju Badaševice. Ministrstvo pravi, da bo DARS kot investitor na podlagi sprejetih stališč zagotovil izdelavo dopolnjenih strokovnih podlag in predloga

DPN o nadaljnjem postopku. »Ker so na podlagi sprejetih stališč predvidene spremembe rešitev načrtovanih prostorskih ureditev, posledično pa tudi območja DPN, bo predlog DPN ponovno javno objavljen,« navajajo in dodajajo, da bodo »k predlogu DPN nato pridobljena mnenja nosilcev urejanja prostora, rešitve pa po potrebi še dodatno usklajene z njimi. Usklajen predlog DPN bo posredovan v obravnavo in sprejem na Vlado RS.«

Z ODGOVORI SO VSI ZELO PREVIDNI

Na naše vprašanje, kdaj bi po mnenju ministrstva lahko dočakali gradnjo povezave na Hrvaško in posledično, kdaj se v slovenski Istri ne bomo več vozili v gnečah, na Ministrstvu za okolje in prostor odgovarjajo, da je odgovor na to vprašanje v pristojnosti pobudnika – Ministrstva za infrastrukturo in investitorja Družbe za avtoceste Republike Slovenije – DARS. A tudi na DARS-u jasnega odgovora glede časovne opredelitve rešitve prometnih zagat v slovenski Istri ne

dobimo. Pojasnili so nam, da je trenutno v teku priprava javnih naročil za pridobitev izdelovalcev dopolnitev idejnega projekta in vseh ostalih strokovnih podlag ter dopolnjenega osnutka DPN. »V nadaljevanju je predvidena ponovna javna seznanitev s spremenjenimi rešitvami, dopolnitev stališč do pripomb in predlogov z javne seznanitve, nato pa pridobitev mnenj vseh nosilcev urejanja prostora, pridobitev odločbe o sprejemljivosti plana za lokacije viškov materiala, ki bo nastal ob gradnji hitre ceste, izdelava predloga DPN ter v nadaljevanju sprejem uredbe o DPN za odsek hitre ceste Koper-Dragonja na Vladi RS,« povedo v DARS-u in dodajo, da »šele po sprejemu navedene uredbe o DPN na Vladi RS, lahko prične družba DARS s postopki izdelave projektne dokumentacije, odkupi nepremičnin, potrebnih za gradnjo in pridobivanjem vseh dovoljenj za gradnjo.« Na naše vprašanje, kdaj bi po njihovem mnenju lahko dočakali gradnjo cestne povezave do Hrvaške odgovorijo: »Potem ko Ministrstvo za okolje in prostor izda gradbeno

dovoljenje (in to postane pravnomočno), lahko v družbi DARS pričnemo s postopkom javnega naročila za izbiro izvajalca gradbenih del.« Konkretnega odgovora pa tudi od njih ne dobimo.

JE MOŽNOST KOPER-DRAGONJA DOKONČNA?

Kot je znano, so istrski župani že večkrat predlagali tudi alternativen in krajši potek hitre ceste do hrvaške meje, pod Baredi. Na Ministrstvu za okolje in prostor pravijo, da so različne inačice proučili že v študiji možnosti in »v sinteznem vrednotenju je bila predlagana najustreznejša, ki jo je vlada potrdila leta 2013.« V naslednjih fazah postopka priprave DPN bodo po njihovih besedah izvedli le še morebitne optimizacije izbrane trase med Koprom in Dragonjo.

KAJ SO IN ČESA NISO UPOŠTEVALI?

Pripombo Mestne občine Koper pri nadkritju dela hitre ceste mimo Šalare je država upoštevala. Predlogu občine, da se prestavi avtocestna baza

v Šalari, pa niso prisluhnili.

»Zadovoljni smo v delu, kjer je ministrstvo razumelo naše pomisleke in podane predloge izboljšav tudi smiselno upoštevalo. Med drugim je tako upoštevalo predlog za izboljšavo priključka Bertoki, vključno z navezavami na obstoječo cestno in kolesarsko infrastrukturo, ter predlogom o ukinitvi oskrbne postaje bencinskega servisa z umestitvijo načrtovanega servisa na lokaciji Bandel,« pojasnjujejo v Mestni občini Koper.

Na razgrnjeni osnutek DPN je vrsto pripomb in predlogov podala tudi Občina Piran. »Posamezni predlogi so bili celo upoštevani, večina pa ne,« sporočajo iz Občine Piran, kjer so prepričani, da bo s sprejemom Hrvaške v Schengensko območje tranzitni promet potekal veliko bolj tekoče kot sedaj. »Vsekakor pa se Občina Piran ne strinja, da bi se hitra cesta Jagodje-Lucija gradila pred hitro cesto Koper-Dragonja. Na to dejstvo občina opozarja državo in DARS že od sprejetja prvega nacionalnega programa

izgradnje avtocest v RS iz leta 1997. Že takrat smo državne organe opozarjali, da je izgradnja HC Koper-Dragonja za Občino Piran prednostna,« poudarjajo v občini, kjer menijo, da se je »ves ta čas z izdelavo DPN Koper-Dragonja zavračevalo. Pričetek izdelave tega dokumenta se je prelagal, kar je samo še spodbudilo razmišljanja o alternativnih povezavah,« so še prepričani v Piranu, medtem ko v Izoli na naša vprašanja niso odgovorili. Nekaj optimizma vliva odgovor iz stranke Gibanje Svoboda, kjer so – kot pravijo – »v svoj program vključili skrb za maksimizacijo kapacitet slovenskega cestnega omrežja ter nujno potrebno zagotovitev kakovostne cestne infrastrukture in izkoriščanje njene maksimalne kapacitete.« Omenjena povezava bo po njihovih besedah ena izmed pomembnih infrastrukturnih naložb naslednje vlade in bo po pripravi finančnega in izvedbenega načrta umeščena v prihodnje državne proračune.

3D ZEBRA TUDI V OBČINI PIRAN

Za večjo varnost najranljivejših udeležencev v prometu je zavarovalnica Generali skupaj z Zavodom Varna pot in izbranimi občinami, po Sloveniji zarisala že 11 tridimenzionalnih prehodov za pešce, enega tudi v Luciji.

Cilj umeščanja inovativnih tridimenzionalnih prehodov za pešce je manj žrtev v območjih umirjenega prometa s spodbujanjem voznikov k dodatnemu zmanjšanju hitrosti in večji pazljivosti. »Leta 2021 se je število umrlih v cestnem prometu v primerjavi z preteklim letom povišalo za 42,5 %. Delež umrlih ranljivih udeležencev cestnega prometa pa je lani znašal kar 53 % vseh umrlih in je bil tako največji v zadnjem 5-letnem obdobju,« je izpostavil Robert Štaba iz Zavoda Varna pot. Številke so k ukrepanju spodbudile zavarovalnico Generali, ki z zagotavljanjem večje varnosti, ob skrbi za trajnostno delovanje, uresničuje svoje poslanstvo v Sloveniji že 25 let. »Skupaj z Zavodom Varna pot in partnerskimi občinami po Sloveniji smo sklenili, da želimo na inovativen način opozoriti na problematiko prometne varnosti ter z ozaveščanjem prispevati k znižanju števila prometnih nesreč na območjih

umirjenega prometa. 3D zebre vidimo kot dolgoročne, trajnostne rešitve za večjo varnost, s katerimi gradimo vseživljenjska partnerstva na vseh področjih, tudi na področju preventive v prometu,« pravi Vanja Hrovat, predsednica uprave Generali zavarovalnice d. d. Tudi piranska občina se je pridružila projektu. Prva 3D zebra opozarja voznike na cesti za obrtno cono v Fazanu, na šolski poti, ki vodi do Osnovne šole Lucija. »Z veseljem in ponosom smo se pridružili iniciativi in 3D zebro umestili na lokacijo, kjer je med udeleženci v prometu veliko pešcev, med katerimi prevladujejo mladoletniki.

Prepričan sem, da bo njihova varnost ob prečkanju ceste večja, kot je bila do sedaj,« je ob novi pridobitvi poudaril župan Občine Piran Denio Zadkovič.

Umeščanje 3D zebra je del akcije »Varno ima vedno prav« za manj žrtev med najranljivejšimi udeleženci v prometu, torej med pešci, mlajšimi in starejšimi, kolesarji, vozniki skirojev ... Partnerji v projektu – zavarovalnica Generali, Zavod Varna pot in izbrane občine po Sloveniji, so do danes v uporabo že predali nove 3D zebre v občinah Piran, Kobarid, Črnomelj, Novo mesto, Kranj, Murska Sobota, Velenje, Ptuj in Ljubljana.

ELEKTROCENTER

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

25
LET V SLOVENIJI

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

PARLAMENTO SLOVENO- AL VIA LA LEGISLATURA ŽIŽA RICONFERMATO, GOLOB PREMIER INCARICATO

Con la seduta inaugurale del 13 maggio scorso il Parlamento sloveno ha avviato una nuova legislatura. I 90 deputati eletti il 24 aprile hanno potuto occupare i loro scranni, l'unico ricorso ha riguardato il seggio specifico per la Comunità nazionale ungherese, respinto dalla Commissione per le nomine. Riconfermato, invece, il parlamentare della Comunità Nazionale Italiana, Felice Žiža, che ha vinto nettamente, con il 61 per cento dei voti, la consultazione elettorale in seno alla CNI. Dai discorsi alla Camera di Stato del Presidente della Repubblica, Borut Pahor e dalle sue successive consultazioni preliminari, è emerso chiaramente che si andrà presto alla formazione di un nuovo governo, che il premier incaricato sarà Robert Golob forte dei 41 voti del suo Movimento libertà, ma anche di altri

12 voti dei partner nella futura maggioranza, Socialdemocratici e Sinistra. All'opposizione rimarranno i Democratici e Nuova Slovenia. In questo nuovo, strano rapporto di forze in parlamento, dove sono entrati soltanto cinque partiti, va inquadrata la posizione delle Comunità nazionali autoctone. Le notizie circolanti sembrano smentire le polemiche della campagna elettorale, che denunciavano una stretta alleanza dei seggi specifici con il governo uscente di Janez Janša e quindi l'impossibilità di dialogare con un esecutivo di altro colore. Il deputato Žiža ha così commentato per i media l'apertura della legislatura: "In Parlamento si respira senz'altro un clima costruttivo e disteso. Abbiamo votato il premier incaricato nella persona di Robert Golob. La maggioranza potrà lavorare con tranquillità,

con sinergie importanti tra l'esecutivo e il Parlamento. Per quanto riguarda le Comunità nazionale italiana ho avuto nei giorni scorsi colloqui con i parlamentari della fascia costiera, anche per impostare il lavoro del nostro gruppo di deputati istriani. Con il collega ungherese, Ferenc Horvath abbiamo avuto la possibilità di conferire con lo stesso Golob. Ci è stata garantita la sua massima apertura per una collaborazione con le Comunità nazionali, per sostenere lo sviluppo delle nostre attività. Ci attendiamo colloqui dettagliati non appena sarà stato nominato il nuovo governo. L'accordo che sarà stilato sarà esaminato dalle istituzioni preposte prima della sua firma" ha concluso il dottor Žiža.

CONCERTO A BOY, A GIRL: UNO STRUMENTO PER REAGIRE AI PROBLEMI DI OGNI GIORNO

Ha avuto un grande successo il concerto sinfonico intitolato A Boy, a Girl, pop Symphonic Poem. Eseguito dall'Orchestra giovanile Bordles youth orchestra, che ha sede a Trieste ed è composta da musicisti di vari Paesi, tra i quali Slovenia e Croazia, fa parte del programma Erasmus+, progetto MusE. La Sala protocolle San Francesco, messa a disposizione dal Comune, è stata la cornice ideale l'8 maggio scorso per l'iniziativa che ha visto la CAN Costiera svolgere il ruolo di padrone di casa in questa tappa capodistriana dell'opera, che ne ha segnato l'esordio. Prossimamente il concerto sarà replicato in tutti gli stati che hanno collaborato con le loro scuole, vale a dire Irlanda, Italia, Turchia, Portogallo e Romania. I rappresentanti dei soggetti partecipanti erano tutti presenti a Capodistria. Alcuni hanno presenziato alla conferenza stampa di presentazione, svoltasi la sera prima a Palazzo Gravisi, alla presenza del Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello e del presidente della CAN di Capodistria, Fulvio Richter. Come illustrato da Andrea Bartole, segretario della CAN Costiera, scopo del progetto è stato fornire agli adolescenti gli strumenti per sviluppare la resilienza di fronte

ai vari problemi che la vita di ogni giorno può riservare. Oltre alla musica fungono da sostegno i testi creati dai ragazzi stessi con l'uso di una app, metodo moderno e accattivante, che ha coinvolto molti giovani. La CAN costiera anche per questa iniziativa ha cercato di sviluppare una rete tra le istituzioni della Comunità nazionale italiana. Con la RTV di Capodistria si è concordato la registrazione del concerto e la produzione di un DVD. La composizione degli spartiti musicali è stata affidata al Maestro Francesco Colasanto,

che ha anche diretto l'orchestra giovanile, nonché la soprano Anna Corvino e il tenore Francesco Napoletano. Importante la collaborazione con gli studenti del Ginnasio capodistriano Gian Rinaldo Carli, Due di loro hanno fatto da narratori durante il concerto. Sottolineata ancora la collaborazione della CAN e della CI di Capodistria. Un evento pienamente riuscito, gestito in modo impeccabile dal giovane ufficio professionale della CAN Costiera.

INSEGNAMENTO DELL'ITALIANO NELLE SCUOLE SLOVENE: UN PRIMO PASSO

Con il convegno sull'insegnamento e l'apprendimento della lingua italiana nei territori nazionalmente misti dell'Istria slovena, la CAN Costiera e l'Istituto per dell'educazione per la Repubblica di Slovenia hanno fatto un primo, ma importante passo avanti verso una diversa concezione dell'italiano come seconda lingua ufficiale in regione e un potenziamento del suo insegnamento nelle scuole slovene come lingua d'ambiente. Uno sforzo tra quelli prioritari nella passata legislatura per il deputato della CNI al Palamento di Lubiana, Felice Žiža, che proseguirà, sempre in collaborazione con la CAN Costiera, anche nel prossimo quadriennio. La necessità è di trovare sinergie sul territorio facendo collaborare i docenti d'italiano dei vari istituti, sloveni e italiani, ma anche individuando metodi per migliorare il loro lavoro

e il profitto di alunni e studenti. Come rilevato dalla responsabile dell'Ufficio capodistriano dell'Istituto per l'educazione Alica Prinčič, da una simile strategia avrebbero vantaggio tutti coloro che vivono in Istria. L'interesse di alunni e studenti è palese, poiché la conoscenza dell'italiano può essere una marcia in più per lavorare in territorio nazionalmente misto, ma anche a contatto con la vicina Italia. Il lavoro fin qui svolto da Žiža e dalle altre istituzioni italiane è stato riconosciuto anche dagli alti ospiti presenti, guidati dal Segretario di stato all'istruzione, Damir Orehovec. Ad esprimere appoggio è giunto con un suo messaggio di saluto il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello. Nel dibattito si sono inclusi gli esperti del settore istruzione, come i consulenti pedagogici e la direttrice del dipartimento di italianistica presso l'Università

del Litorale, Nives Zudič Antonič. Al termine Alberto Scheriani, presidente della CAN Costiera, ha dichiarato: "Ritengo che il convegno abbia portato per la prima volta dalla stessa parte sia la Comunità nazionale italiana sia i rappresentanti delle scuole slovene. Abbiamo convenuto quanto sia importante migliorare l'insegnamento dell'italiano nelle scuole della maggioranza. Il Convegno ha segnato anche una presa di coscienza da parte del Ministero dell'Istruzione sull'importanza di aumentare le competenze degli insegnanti di L2. Questo è, naturalmente, soltanto un primo approccio. Servirà del tempo per far decollare tutti i provvedimenti per migliorare l'insegnamento dell'italiano e anche il suo uso sul territorio" ha concluso il professor Scheriani.

BILINGUISMO: COLLABORAZIONE FRIULI VENEZIA GIULIA- CAN COSTIERA

La Giunta regionale del Friuli Venezia Giulia, su proposta dell'assessore alle Autonomie locali, Funzione pubblica, Sicurezza, Immigrazione, ha approvato lo schema finale del protocollo di intesa tra la Regione Friuli Venezia Giulia e la Comunità autogestita costiera della nazionalità italiana per la collaborazione in campo istituzionale e amministrativo. Come rilevato sul sito della Regione, l'obiettivo dell'intesa è favorire la collaborazione tra l'Ufficio centrale per la lingua slovena della Regione (Uc) e la Can nell'ambito della normazione e standardizzazione della terminologia giuridico-amministrativa nella combinazione italiano-sloveno. La Can ha

manifestato interesse per il lavoro svolto dall'Uc, in particolare per i suoi processi di lavoro e per il funzionamento della Rete per la lingua slovena. Le problematiche relative alla traduzione di testi amministrativo-giuridici nella combinazione italiano-sloveno, come ha riferito l'esponente dell'Esecutivo regionale, che le amministrazioni pubbliche della Regione e nei Comuni costieri della Slovenia devono affrontare, sono infatti molto simili. Si è andata così ad instaurare una collaborazione che ora viene sancita con la stipula di un protocollo d'intesa. Nel dettaglio, l'intesa prevede la reciproca partecipazione dei funzionari della Regione e della CAN costiera

nei rispettivi gruppi terminologici, lo scambio di buone prassi nel campo della traduzione giuridico-amministrativa e nel miglioramento della gestione dei rapporti tra Pubblica amministrazione e cittadini, la condivisione dei risultati (banche dati terminologiche, glossari, manuali di stile, metodologie di lavoro) e la reciproca partecipazione del personale a seminari o corsi di formazione, inerenti la traduzione con la combinazione sloveno-italiano nonché a corsi monografici di lingua slovena rivolti a madrelingua o pari livello.

RTV CAPODISTRIA- VERSO UNA MAGGIORE AUTONOMIA NEL SISTEMA RTV PUBBLICO

Nel corso dell'ultima riunione del Consiglio di programma della RTV di Slovenia si è provveduto a modificare in alcuni articoli lo statuto dell'Ente pubblico. Per la Comunità nazionale italiana è importante che siano state finalmente recepite le proposte per garantire una maggiore autonomia finanziaria e di gestione delle redazioni italiane a Radio e TV Capodistria. In virtù delle modifiche approvate sarà possibile avere un quadro preciso e trasparente dei finanziamenti derivanti dal canone RTV e dalle sovvenzioni governative per i programmi minoritari. Finora le voci di spesa passavano attraverso quella comune del Centro radiotelevisivo capodistriano, che comprende anche i programmi Radio e tv regionali in lingua

slovena e la loro suddivisione era demandata al responsabile del centro regionale. Ora le competenze specifiche per i mezzi destinati alle redazioni italiane saranno affidate al Vicedirettore generale della RTV per la Comunità nazionale italiana. Una soluzione di questo genere era stata richiesta più volte dalla CNI e dal Comitato per i programmi italiani sin dal 2018 e con una specifica delibera quasi tre anni fa, ma finora era stato impossibile trovare la maggioranza necessaria. Tra i traguardi da raggiungere anche una programmazione delle risorse umane e quindi delle assunzioni, per evitare la drammatica emorragia di posti di lavoro nelle redazioni italiane, che hanno perduto il 25 per cento

dei dipendenti negli ultimi anni. La modifica statutaria deve ancora passare al vaglio del Comitato di controllo, ma essendo stata avallata senza appunti dall'ufficio legale della RTV, si prevede che entrerà regolarmente in vigore con il prossimo anno. Il Consigliere della CNI presso il Consiglio di programma RTV, David Runco, che ha seguito da vicino le procedure a Lubiana e la CAN Costiera hanno espresso grande soddisfazione per il risultato raggiunto. In particolare viene sottolineata la trasparenza con la quale saranno erogati da ora in poi i finanziamenti per i programmi italiani Radio e tv, la possibilità di pianificare meglio le assunzioni e stilare i programmi delle emittenti autonomamente.

MAGNIFICO

V resnici mu je ime Robert Pešut, a tudi Wikipedija pravi, da je bolj znan kot Magnifico, je letnik 1965, njegova mama je bila iz Bele krajine, oče pa iz Srbije.

V šoli je bil odličnjak, šel je na gimnazijo in potem študiral ekonomijo. Pravi, da bi bil najslabši ekonomist na svetu, če bi dokončal fakulteto. Pri desetih letih je imel prvi koncert in zaslužil prvih sto mark. Po odsluženi vojski je ustanovil bend U'redu in posnel prvi album Goli. Nato pa so se zvrstile uspešnice, najprej Silvija, s katero je nastopal na EMI 1998, Kdo je čefur, Hir aj kam hir aj go (skladbo je odkupila Sony records in je postala mednarodni hit), bil je avtor skladbe Lahko ti podarim samo ljubezen, ki so jo pele Sestre na EMI 2002, pa Magnifico je peder. Pukni zoro je ustvaril za film Montevideo, Bog te video in ga posvetil svojemu dedu, vojaku na solunski fronti, je ponarodel in mnogi so prepričani (tudi predsednik Vučić), da je to stara tradicionalna srbska pesem. Piše glasbo in nastopa v reklamah. Ob reklamnem sloganu Hir Aj Kam, Hir Aj Go ga je takratni predsednik vlade J. Janša obtožil, da krši ustavo, ker se tukaj vendar govori slovensko. Ni se odzval na tovrstne napade, ker pravi, da se mu zdi ignoranca najbolj primerna.

Ko mi je urednik predlagal, naj pripravim tale intervju, sem ugotovila, da te že leta poznam, pa sploh ne vem od kod ime Magnifico?

Zdelo se mi je, da mi paše. Najprej si presenečen, potem se ti zdi malo bedasto ime, potem si pa vzhichen. Pravzaprav je z imenom tako kot, ko si župnik obleče župniško obleko, v resnici postane župnik. Tudi jaz sem v resnici postal estradni delavec takrat, ko sem si nadal ime Magnifico. Zakaj Magnifico? Jaz sem pač iz osemdesetih in vseč so mi bila taka, bedasta, nenavadna imena. Recimo Gino Banana, Elvis G. Kurtovič, Rambo Amadeus. Potreboval sem spektakularno ime, ker moje pač to ni. Pa tudi rek Nomen est omen, drži. Od začetka se mi je zdelo ime smešno, zabavali smo se, potem pa sem se začel tako predstavljati in ko mi je nekdo prvič poklical, se mi je zdelo pravo in odločil sem se, da ga zadržim. Postal je sestavni del mene »kot en knof...«

Se ti je kdaj zgodilo, da se nisi odzval na ime Magnifico?

O ne, zagotovo bi se obrnil, na to sem čakal, ...

Zanimivo je, da se nekateri začnejo obnašati skladno imenu?

Ja, to je velika nevarnost. K sreči imamo mi, Balkanci, v genih, da se ne jemljemo preveč resno. Jaz recimo izbranega imena nisem jemal tako resno, da bi ga zamenjal v osebni izkaznici. Magnifico sem takrat, ko sem na odru. Gre pa

na živce mojim kolegom, predolgo je, pol ure potrebujejo, da ga izgovorijo. Sploh kolegi iz Bosne, Srbije, Hrvaške so izbrali pomanjševalnice Manja, Maki, Manjifa.

Od katerega leta si Magnifico?

Od takrat, ko sem se začel podpisovati pod avtorske komade 88, 89, ko smo ustanovili bend U'redu. Takrat še nisem pel, bil sem samo šef benda in se podpisoval pod komade.

Nisi pel že od začetka kariere?

Pri kakšnem komadu sem malo zahropel, sicer pa se mi moj glas ni zdel primeren za to. No, saj to se mi še zdaj velikokrat zdi ..., ampak z leti je postal moj zaščitni znak. Pa saj tudi največji minusi na koncu postanejo tvoj zaščitni znak.

Uspeti s samoironijo v naši deželi je kar presenetljivo !?

Z ironijo! O samoironiji govorimo takrat, ko govorimo v prvi osebi, in moji teksti so vedno v prvi osebi, vse leti name. Jaz sem čefur, Magnifico je peder, vedno prva oseba ednine. Zadržim svobodo izražanja, nikogar ne žalim, sicer pa tega ne maram niti v življenju. Ironijo jemljem kot instrument duhovitosti. Rad imam muziko, pa tudi ves art, ki nosi v sebi, ne smešnost, ampak nekaj duhovitega. Tudi Laibach znajo biti duhoviti, čeprav jih imajo za mračnjaške, večkrat sem jim lahko nasmejem. No, nek del družbe ne razume ironije tudi drugod, saj ni povezano z nacionalnostjo, to velja tudi pri nas.

Kako si preživel ti zadnji dve leti, v katerih se je dogajalo ravno to, česar ne maraš?

Žalitve, osebni napadi na ljudi, grobosti?

Jaz sem si po 24. aprilu oddahnila.

Ta občutek deliva, res je, oddahnili smo si. Zgodba

je bila mučna, kot majhen otrok sem si želel, da teh fac, tega načina komunikacije na tv ne bi videl nikoli več. Bil sem radosten in srečen kot otrok, ko se je to zgodilo. Saj vem, da nas čakajo težki časi, ampak tudi skozi težke čase greš lažje z radostjo v srcu, z nekim elanom. Vem, da je veliko ljudi, ki so razočarani, ampak njihovo razočaranje me ne veseli, nisem privošljiv, vsi si zaluzimo, da si oddahnemo. Vsaki oblasti gledamo pod prste in tudi tej bomo, naj nimajo občutka, da so na varnem.

Kar nekaj glasbenikov in umetnikov je kandidiralo na volitvah. Nekateri so sodelovali na konvencijah ali pa na zaključkih volitev. Tebe se ne spomnim.

Kako ne? Pri Golobu sem bil. Šel sem nastopat na kongres. Ko me je povabil, sem zelo razmišljal o tem, ali naj grem ali ne. Potem pa sem ugotovil, da je v programu Gibanja Svoboda izpostavljeno med prvimi nalogami to, da umaknejo žico na južni meji. Moja mama je doma iz Bele krajine in velikokrat sem bil v stiku s to žico. Perverzija je to, da se mi poleti kopamo v Kolpi, reka prinese trupla, odstranijo jih in mi spet plavamo. Kažemo fotografije beguncev, ki se utapljajo v Sredozemlju, tukaj jih pa ne vidimo. Saj vem, da to ne bo rešilo nič bistvenega, a se mi zdi tudi na simbolni ravni to prav. Ko so postavili to ograjo, sem rekel, nikoli ne bo denarja, da bi jo odstranili. Ko sva z Robertom (Golobom, op.a.) govorila po telefonu, sem ga vprašal, kako misliš to izvesti, denarja za to ne bo v blagajni nikoli. Takoj mi je razložil, da bo predlagal delovne akcije. Razumel sem, da lahko tisti, na čigar ozemlju so ograje, te takoj podrejo, za ostale bo poskrbela vlada.

Zaradi vse te atmosfere, ki je vladala v Sloveniji, sem se tudi odločil, da bom šel nastopat na konvencijo. Zapel sem Pastirče mlado, v ozadju pa so se vrteli posnetki žice na meji.

So ti dobro plačali?

Po ceniku.

Ko so kolumnisti Studia city, potem, ko jim niso podaljšali pogodb, nastopali zastonj in je potem isto napovedal še Marcel Štefančič, ko mu vodstvo televizije ni hotelo podaljšati pogodbe, so nekateri to kritizirali, češ, ali naj potem tudi delavci, ki jih nočejo plačati, delajo zastonj. Po mojem je to zgrešen očitek, saj je šlo za simbolno dejanje, za katerega so se sodelavci Studia sami odločili, delavci pa izbire nimajo. Tudi ti ne nastopaš zastonj, razen morda na dobrodelnih prireditvah?!

Ne, na dobrodelnih prireditvah pa sploh ne, ker ne pristajam na logiko reševanja problemov te družbe z dobrodelnimi dogodki. Ko so glasbeniki, kolegi v nekem zanosu reševanja družbe sklenili, da bodo peli z balkonov zastonj, se mi je zdelo tako čudno. Nihče te ni naročil, nihče te ni prosil, kar sam si se zato odločil, že to je malo čudno. Lzhajam iz svojega poklica. Družba je pač taka, če boš dalj časa nekaj počel zastonj, zakaj bi ti potem, ko ta čas mine, nekdo plačal. Če so plačani vsi ljudje, zakaj bi bili muzikanti izjema. Če greš nekam nekaj počet samo zato, da to počneš, to od vsega začetka ne pelje nikamor. Pa tudi kakšnega smisla nima. Hudo mi je za Studio city in Marcela, saj smo skupaj rasli in se razvijali.

Kako si pravzaprav človek izoblikuje glasbeni okus?

Nekateri se tega lotijo namensko, študiozno, pri meni je to nastajalo tako, da sem sledil glasbi, ki mi je nehotе stopila v ušesa. Ostanе ti to, kar si poslušal doma, ko si bil majhen, to, kar so poslušali starši. Ni nujno, da ti je bilo vseč, šla ti je v glavo. Mogoče si bruhal ob njej in ti je šla na živce, ker to poslušajo starši, ampak ti ostane. Ko začneš ustvarjati, pride iz tebe.

Kaj ste poslušali doma?

Pravo, middle class jugo estrado, od Pro arte do Dubrovački trubaduri...

Ibrica Jusić?

Ne, Ibrica Jusić je bil že preveč kompleksen, temačen in preveč je težil. Poslušali smo, evo, da rečem širše, jugoslovanski šlager, kakšni narodnjaki, Tozovac recimo, Miloslav Ilić, Zvonko Bogdan, tega je bilo v naši hiši veliko. Narodnozabavne slovenske glasbe niti ne, razen ob nedeljah, ko se je vrtela kot podlaga, ki je sploh nisem poslušal, a se ti vseeno nekam usede. Tako se izoblikuje glasbeni okus, ti hočeš narediti ne vem kaj, ampak to čepi nekje v tebi. Še najmanj

škode si boš naredil, če boš to uporabil oziroma boš pač to, kar si, kar si poslušal, kar lahko razvijaš. Ne morem razvijati bluza, čeprav mi je vseč. Beatlesi so mi vseč, a tukaj nič ne morem pripomniti, to je končana zadeva, jaz pa hočem kaj pripomniti, vsakokrat. Zame je najbolj logično in naravno, da počnem to, kar počnem.

V šoli si najbrž poslušali kaj drugega?

Pri desetih letih sem začel poslušati Beatlese in še danes jih lahko poslušam. Vsakič znova sem navdušen, kako hudi so. Prva plošča, ki sem si jo kupil, je bila Carl Perkins, white rock&roll, to mi je bilo vseč. V osemdesetih punk ni bil ravno moj cup of tea, čeprav sem razumel kontekst, glasbeno pa so mi šli na živce. Okoli glasbe sem si vedno predstavljal hude mačke, oboževalce in publiko, ki pada v nezavest. Pri punku tega ni bilo, niti hudih mačk. Raje sem šel v disko. Zdi se mi, da me je čas povozil, še preden sem začel. Nisem bil v stiku z glasbo moje generacije, ker mi je bila še kar zanič. Rad sem imel novi val, ska, oboževal sem jugo novi val, Paket aranžma je plošča, ki jo cenim tako kot Beatlese. Evo to me je definiralo, Beatlesi, jugo novi val in narodnjaki.

V šoli si bil odličnjak, torej se nisi za glasbo odločil zato, ker se ti ne bi ljubilo študirat?

Žal mi je, ker tega nisem naredil, nisem imel poguma, pa še doma bi me res čudno gledali. Šel sem na gimnazijo, potem pa na faks...

Kateri?

Ekonomski.

Orka?!

Ja, res. Nisem ga končal, ker sem ugotovil, da obstajajo možnosti, da ga res končam. Ustrašil sem se, bil bi ekonomist, najslabši ekonomist na

svetu. Pustil sem študij, šel skozi zelo težavno obdobje, nisem imel samozavesti in poguma, da bi si rekel, želim biti v glasbi in to mi bo uspelo. Za vse, kar sem počel, se mi je zdelo, da izgubljam čas. Razen igranja kitare. Zdaj mi ni žal ne časa ne prostora za glasbo.

Se spomniš svojega prvega koncerta?

Jaaaa. A za denar?

Ja.

V Beli krajini sva z bratrancem imela bend, igrali smo Srebrna krila in podobno. Bilo je leta 1979, poleti med sedmim in osmim razredom osnovne šole. Igrali smo v lokalu Pri Budetu in stari Bude nam je dal vsakemu po sto mark. Igrali smo celo noč, nam se je zdelo, da smo čist hudi. No, najbrž nismo bili. Takrat sem dobil prvi honorar.

In zakaj si ga porabil?

Pojma nimam. Pa saj mi je bilo vseeno, samo spomnim se, da smo dobili honorar in bilo mi je kar malo nerodno, ampak Bude je bil tak.

Ko si študiral, si tudi igral?

Ma ja, sem. Potem sem prišel iz vojske in ustanovil svoj bend. Ves čas se mi je zdelo, da mi čas prehitro mineva, slaven sem postal, ko sem imel 27 let in sina. Takrat mi je bilo že malo vseeno, slaven je fino postati pri 20 ali 21 letih, takrat ti je super. Meni je bilo pri 27 kar malo nerodno, toliko sem star, pa še kar skačem po odru.

Slaven, kaj pomeni to?

Imel sem hit in kar naenkrat polne koncerte, slikali so me, ljudje so me prepoznavali na ulici... No, ni bila prepoznavnost, bolj slava, prepoznavnost je prišla kasneje.

Ti je šlo to kdaj na živce? Recimo veliko filmskih zvezd se pritožuje nad tem, kako jih slava obremenjuje...

No, če je to edino, kar jih teži, podpišem.

Ti gori, če te ljudje prepoznajo?

Ne moti me. Če gremo kam, se vedno kdo najde, ki bi se slikal. To se mi ne zdi nič posebnega, obenem pa vem, da dokler se hoče kdo še slikati z mano, vrtijo moje posnetke, je ok. Skratka, to ni problem. Če ti to ne paše, si lahko doma in ne greš nikamor. No, dolgo se nisem znal odzvati, če me je kdo pohvalil, mi je postalo nerodno, nekaj sem mutil. Nekdo mi reče, dober komad, jaz pa jaaa, lahko bi bilo bolje to pa ono, posrečilo se mi je. Nisem znal reči hvala. Če mi je kdo rekel, da je kaj dobrega, sem rekel HVALA in ugotovil, da to sploh ni tako preprosto. Pri HV se mi je že zataknilo, potem sem se tega le naučil in obema je prav ok, meni in njemu tudi.

S slavo pride tudi to, da hočejo ljudje vedeti o tebi tudi najbolj zasebne stvari.

Koliko poveš, je odvisno od tebe samega. Če sem javna oseba, me lahko vsak slika na ulici, če hoče, ne morem popizditi nanj in tako

Bojana Leskovar

jemljem tudi intervjuje. V resnici nikoli nisem omejeval tistega, ki sprašuje, niti nisem hotel vprašanja vnaprej, ker potem začnem o teh vprašanih razmišljati in že nastane sito, rešeto skozi katerega padejo odgovori. Tudi če kaj bedastega rečem v intervjuju, ne popravljam, sem pač izrekel, stvar trenutka. No, tudi sam rad kaj preberem o ljudeh, ki so mi všeč ali pa cenim tisto, kar delajo. So pa določene zasebne stvari, o katerih ne govorim, četudi me kdo vpraša. Tisti, ki si želijo deliti svojo intimo z zelo široko publiko, jim je zdaj omogočeno vse. Na instagramu so zdaj objavljene take fotografije, zaradi katerih bi pred 15 leti tožili paparazze. Tudi to je postal biznis. Če pogledaš moj Instagram in FB sta tako pusta, piše samo, kdaj in kje bom nastopal, pa še kakšna slikca je in to je vse.

S katerim koncertom si bil najbolj zadovoljen?

Kar nekaj jih je bilo, nazadnje smo bili v Beogradu, v Domu omladine, nekaj podobnega kot kino Šiška. Petkrat sem moral zajeti sapo, ne samo enkrat, ko sem šel na oder in koncert je lepo uspel. Včasih enostavno rata, vse kar igraš, kar vmes rečeš, vse se dopolnjuje in na koncu je aleluja. Srečni smo bili mi in publika. Lep občutek.

Imaš tremo pred koncerti?

Ja, imam. Eni govorijo o vznemirjenju, ampak to je trema, bend se prestopa sem in tja, nekaj mencamo, potem se delamo, da je vse kul, pa gremo na oder in po dveh komadih smo na čolnu in plujemo.

Je kakšna razlika med nastopi pred publiko v Sloveniji in Beogradu recimo?

Najbolj enostavno mi je nastopati v Sloveniji, tukaj imam dolgo zgodovino. Drugje imam občutek, da se moram bolje pripraviti, da moram dati več od sebe, saj ne vem, če res. Ampak neko vznemirjenje, tremaje večja.

Je škoda, da jugoslovanskega kulturnega prostora ni več? Deliš moje mnenje o tem, da smo v večji državi lažje dihal? Pa te ne sprašujem o tem, kaj misliš, kakšna je bila država in o tem, kaj se je dogajalo po razpadu?

Zdaj sva zašla v geopolitiko. Da bi zmanjšali vrednost tega dela naše zgodovine, so mene in meni podobne začeli obkladati z jugonostalgiki. Zdaj zgledamo kot bebčki, ki jih je povozil čas in živimo v neki utopiji. V mojem primeru ni tako, še vedno sem jugoslovan, saj nacionalnosti ne menjaš kar tako, A če bi, ne daj bože, Slovenija razpadla, potem nisi več Slovenec? Ko je bila Avstro-Ogrska, nisi bil Slovenec, ampak avstroogerc? V glavnem, Jugoslavija je bila, zaenkrat, nekaj najboljšega, kar se nam je zgodilo v zgodovini. Najbolj smo lahko občutili, kaj je to svoboda, ne v tem liberalnem pogledu, koliko so bile polne police, temveč svoboda v tem, koliko prostega časa si imel, ker čas je svoboda. Svoboda ti dovoljuje več časa, ne denarja. Denarja je bilo približno za vse enako malo ali pa za ene malo

več. Ne tako malo, da bi bil revež, ampak imel si čas. Ljudje na zahodu bi dali vse, da si kupijo čas, ampak tega ni. Po moje so družbe, ki spodbujajo to, da imajo ljudje dovolj časa, svobodne družbe. Ko imaš veliko časa, začneš razmišljati o sebi, prijateljih, ženi, take stvari, ki so v življenju najbolj zanimive. O radostih, rad loviš ribe in imaš čas za to, rad bi imel ljubico in imaš tudi za ljubico čas, da te ne rukne infarkt na brzino. Politično pa, vsaka država, vsaka nacija ima nacionalni interes, pomeni, da veš, kdo je zaveznik, partner. Če pogledaš nas, a imamo o komu lepo mnenje? Avstrijci so kmetavzarji, Madžari tudi, pa še razumem jih ne, Italijani so p...de, Hrvati še večje in Srbi okupatorji. A ima Slovence kdo rad? Nisem opazil. No, eni nas imajo, Srbi, ampak to je že patologija. Še to nam ne zamerijo, da smo prvi priznali Kosovo. Znotraj Jugoslavije smo imeli dovolj velik kulturni prostor, v katerem smo se lahko izražali v svojem jeziku, slovenščina je bila slišana do Skopja, Lačni Franz je igral do Skopja, Pankrti ravno tako, in Videosex. Zdaj ne pridejo niti do Zagreba. Če nas definira kultura, potem smo bili kulturno najmočnejši takrat, če pa nas ne in nas definira liberalizem, potem nam je, eto, zdaj bolje...

Ta čas, ki nas sili v potrošništvo, v kopičenje stvari, ki jih ne potrebujemo, sili nas v neprestano pehanje za zaslužkom,...

Srečo imam, ker nisem v službi in vpet v ta sistem, še založbo imam svojo, nikogar nimam nad sabo. Ta moja samostojnost mi sicer jemlje veliko časa in energije, ampak tako sem se odločil. Tako mi je tudi lažje razmišljati o vsem, tudi zato, ker imam več časa kot ostali, ki so v službah po 12 ur in je služba njihov lajf. Težko je biti po 12 urah službe hud ljubimec, dober mož in ljubeč oče. To ne gre,

nimaš dovolj energije. Ampak enkrat bomo morda to ugotovili. Slovenija je trenutno edina država, kjer se lahko dogajajo tako velike spremembe, kot so se zgodile s temi volitvami. Da tako premočno zmaga Gibanje, ki ga pred pol leta še ni bilo nikjer in je izrazito nenaklonjena mainstreamu?! Prvič po letu '91 sem šel na volitve, po volitvah sem bil srečen kot otrok, z mene je padel kamen. Vem, da nas čakajo težki časi in vse to, ampak prvič sem ponosen na ljudi, ki so sposobni takega obrata. Mirno, na volitvah. V tem trenutku smo mi luč na koncu tunela za polovico sveta. In to se mi zdi krasno. To obenem pomeni, ne podcenjuj ljudi, da so butasti, saj očitno niso!

Imaš tudi ti »rešpekt« pred publiko?

V nastopih sem začel uživati šele pred sedmimi, osmimi leti.

Vedno je lepo videti vse, ki uživajo v tistem, kar počnejo.

Da bi užival na odru, moraš biti dober in več delati. Jaz sem v bistvu ambiciozen lenuh, pa še važič sem zraven. Hočem napisati hit, hočem imeti polno dvorano, vse delo pred tem mi pa ne diši preveč. Že od majhnega sem bil tak. Kako nisi dol padla, ko si me samo videla, zakaj nisi takoj nezavestna, a zdaj moram še kaj reči, kakšen vic ali kaj, prav dokazati se moram?

Si predstavljaš, da bi počel kaj drugega kot to, kar počneš?

Si predstavljam. Ampak ne bi. Samo takrat, ko se ukvarjam z glasbo, mi ni žal časa, sicer pa se vedno sprašujem, koliko časa mi bo to vzelo. Stvari, za katere se ti zdi, da ti jemljejo čas, pusti, naj jih naredi nekdo drug.

Na katerem koncertu si bil nazadnje, pa ni bil tvoj?

Mrfy, slovenski ansambel. Sicer pa se je pojavil

cel kup odličnih mladih slovenskih bendov, ki so dobri in imajo tudi publiko, to pravo, generacijsko, ki zna vse njihove tekste na pamet in padejo dol na vsako njihovo foro. Redkokdaj se mi sploh da iti na koncert, čeprav imam rad koncerte, najraje jih pogledam kar na ekranu. Tako kot nogometne tekme, ki jih obožujem, ampak jih gledam na televiziji.

Nikoli ne greš na tekmo?

Grem kdaj, ampak mi sploh ni dobro. Ni replayev, WC je daleč, po pivo moram nekam ali pa ga sploh ni.

Včeraj si gledali tekmo Manchester City : Real?

Prvi polčas, ampak je bilo 0:0 in sem šel domov.

Kakšna tekma! Sedem golov!

Ja, cel spektakel v drugem polčasu.

Za koga pa navijaš?

Za nikogar, vseeno mi je pri teh velikih klubih samo uživam v igri. Navijam lahko samo za domačo nogometno ligo, vse tekme, no večino, gledam, prav manijak sem in se blazno razburjam in pizdim.

Zanimivo, vtis o tebi je, da si vedno kul?!

A da se ne razburjam?! Seveda se.

Ob nogometu?

Kolerik sem, pazim, ko se recimo pogovarjam s tabo. Raznese me takoj, pet minut, potem je vse ok. Marsikdo bi mi zameril, tisti pa, ki me poznajo, vedo, da me je samo razneslo in se bom potem najbrž opravičil.

To si pa res težko predstavljam?

To niso obdobja, trenutki so, sicer znam biti še kar miren. Ta koleričnost, ki jo imam v sebi, se je z leti zmanjšala.

Kdo ti dela image?

Nihče, to se mi nekako zdi, da sodi h glasbi.

Si sam izbiraš obleko, dodatke?

Muzikant, ki gre na oder, mora o tem razmisliti, mora vedeti, kaj bo dal nase, kako bo to nosil in zakaj. Saj ti lahko to nekdo naredi, ampak potem mora to početi kar naprej. Jaz sem kantavtor tudi v oblačenju. Mi seveda pomagajo, ker rabim veliko oblek, pride Metka Albreht in mi kaj sešije, ampak se pogovoriva, kakšne bodo obleke. Rad imam cune, obožujem jih.

A res?

Ja, sem pa len in jih ne kupujem veliko. Moda je zanimiva, sploh pa se rad ukvarjam s stilom, z obleko kot izrazom odnosa.

Česa ne bi nikoli oblekel?

Nečesa, kar mi ne bi pristajalo.

Pa saj ti, drobnemu in suhemu, vse pristaja?!

Ja, saj dam nase marsikaj.

Priznam, od kar vem, da se bom pogovarjala s tabo, si kar naprej pojem Magnifico je peder.

Ampak to je službeno.

Neee, to je eden tvojih najboljših komadov.

Hvala. To pravi tudi kolega Rambo, moja žena bi pritrdila, tudi meni je ljub, mi je uspelo sestaviti tekst in glasbo.

Spoznala sem te kot igralca, skupaj sva delala pri filmu Stereotip, režiserja Damjana Kozoleta, davnega 1997, ti si igral glavno vlogo, jaz pa sem skrbela za PR. Potem si posneli še Kajmak in marmelada, Poker in Porno film.

Za vlogo v Stereotipu sem dobil nagrado za igralca leta, malo mi je bilo nerodno takrat, daš nagrado začetniku. Še zdaj, ko se gledam, se mi ne zdi tako huda vloga. A pol so bili vsi slabši od mene? Užival sem, ko sem to počel, naredil sem tako, kot sem mislil, da moram, režiser Damjan Kozole me pri tem ni oviral. Za ta film sem naredil tudi glasbo, a sem vmes ugotovil, da je igralstvo poklic. Vsak lahko odigra eno vlogo, sicer pa je to naporen poklic.

Bolj kot biti muzikant?

Zame je, ker te vrste dela nisem navajen. Predvsem pa sem spet ugotovil, koliko časa mi to vzame. Sicer pa obožujem dobre igralce, Vlada Novaka na primer. Nekaj odličnih, praktičnih napotkov mi je dal Džuro. Ne pretiravaj z emocijami, tvoja glava bo na ekranu velika pet metrov, ne žmigaj preveč, ker bo to potem videti, kot da bi avtobus žmigal. Take. Iznajdljiv moraš biti pred kamero, poskušaš vizualizirati, kako se to vidi na platnu. Saj ne moreš popolnoma, ampak če razmišljaš o tem, veš kaj boš naredil, obrazna igralska motorika mi je bližja, ker sem pač veliko na odru, kar ni nujno dobro za film. Igralstvo mi je všeč, ampak se s tem ne bi ukvarjal. Kdo si bo zapomnil vsa ta besedila, še svoja pozabim na koncertu. Ne vem, kako se naučijo vse tiste klobase, ko grejo na oder. Na filmu je vse najdaljše pet minut in vmes si lahko kaj tudi zmisliš, na odru pa ne. Potem sem zavrnil veliko vlog.

Kaj pa, če bi ti zdaj nekdo ponudil kakšno zanimivo vlogo?

Saj mi ponujajo. Nazadnje so mi ponudili vlogo v filmu, za katerega delam glasbo, naslov je Vera. Film je o Veri Pešić, ki je bila neke vrste srbska Mata Hari. Romantična žalostna zgodba.

In koga bi igral?

Folksdojčerja, Nemca iz Vojvodine.

No ja! Najbrž ne boš rekel, da nikoli več ne boš igral.

Zaenkrat ne. Če bi bila taka ponudba, da bi res dol padu, in ne bi imel občutka, koliko časa mi to jemlje, potem mogoče ja.

Kaj pa če bi hoteli posneti film o tebi in bi igral samega sebe?

Ne, to bi bilo pa slabo. Za tak film se mi skoraj zdi bolje, da nisi več živ. Sploh pa, zakaj bi naredili film o meni? Posnamite dokumentarec, ne pa film po resničnih dogodkih in še igalci morajo biti podobni resničnim osebam. Nekakšen wrestling. Ne maram takih filmov.

Ravnokar gledam Senke nad Balkanom, serijo, za katero si napisal glabo. Izvrstna. Si videl?

Videl sem jo, še tudi nezmontirane prizore. In se strinjam, dobra serija. Zanimivo, v vseh teh serijah je zdaj ogromno muzike, tudi fizično veliko, tako kot v turških serijah, neprestano je zadaj nek zvok. Sto tem, sto potem. Cela vreča not.

Ne maram, da nam glasba napoveduje vsebino filma! Že pol ure prej vem, da se bo zgodilo nekaj strašnega in me je strah pol ure prezgodaj.

Če je veliko glasbe, se to zgodi. Lepo je dati žalosten tekst v dur, veselega v mol, horor sceno igrat na citre, ne na rogove, da te zapelje drugam, da je tebi grozno, da muzika še ne šteka, da bo grozno.

Jaz sem ta tip gledalke, ki trpi z junaki, jokam od sreče, jokam od žalosti...

To je to, stari mački, muzikantje pravijo: »Muzika, koja ne tera na suze ili smeh i nije neka muzika.«

Posnel si tudi veliko reklam.

Reklame so visokobudžetni kratki filmi, ki so lahko na nek način edukativni, imajo neko senzibilnost, to da vzamejo mujo muziko za reklame, me nič ne moti, nasprotno. Raje delam dobro reklamo kot slab film. Običajno poleg muzike hočejo še mojo faco, ampak postavim pogoje. Najprej, da to lahko obvladam, da se lahko na nek način vmešam v scenarij in da smo na koncu vsi zadovoljni. Reklame me veselijo.

V družini imaš že naslednika...

Ja sin se tudi ukvarja z glasbo, ima bend Brudaz, trap, balkan stil, moderna muzika, te sorte.

Si zadovoljen s tem, kar počnejo?

Oče sem, zadovoljen, da se ukvarja z glasbo, ker si je to želel, veliko tudi režira, zna poskrbeti zase, samostojno živi in to se mi zdi nekako največ. Da mu življenje teče veselo in da me ne potrebuje.

Foto: Marko Ocepek in Tomo Brejc.

Matej Sukič

PPF: KULTURNO DOGAJANJE IN TURISTIČNA PONUDBA

29. Primorski poletni festival prinaša v gostiteljska mesta gledališke predstave, koncerte in javne debate. Bogati kulturno dogajanje in omogoča kakovostno preživljanje praviloma daljših poletnih večerov ter noči. Prinaša pa tudi dramo, tragedijo in komedijo. Dramo najprej doživljajo organizatorji, ko pripravljajo in usklajujejo raznolik, večkulturni ter organizacijsko zahteven mednarodni program. S tragedijo se nato soočijo nekateri sosedje zunanjih prizorišč, ko recimo ugotovijo, da njihovo dvorišče zaseda garderoba gledališke predstave. občinstvo pa, potem ko se odpravi ven in naužije navdihujočih kulturnih vsebin, ugotovi, da je ves ta cirkus na koncu le komedija – zabava, ki jo potrebujemo in si jo zaslužimo.

Različni festivali, ki v poletnih mesecih v mesta prinašajo popestrjeno kulturno dogajanje, so dobrodošla turistična ponudba. Dogodkov željno občinstvo pa bo lahko izbiralo med številnimi vsebinami, ki se bodo odvijale na raznovrstnih prizoriščih. Več kot je festivalske dejavnosti, bolj premišljena je paleta dogajanja, prireditve pa so enakomerneje razporejene v vsem poletju. Termina dveh dogodkov, ki ju želimo obiskati, se lahko ob tem včasih pokrivata, vendar tudi dveh čokolad naenkrat ne moremo pojesti. Lepo je imeti izbiro in eno izmed teh znova predstavljata Primorski poletni festival, ki ga s skupnimi močmi

pripravlja več ustanov in organizacij, zbranih okrog Gledališča Koper. Njegova devetindvajseta izvedba bo v Sežani, Piranu, Izoli, Ankaranu, Pulju in Kopru junija in julija zagotavljala odmerke kulture za različne okuse.

Kulturno-umetniško smer 29. PPF bo deloma nakazal že otvoritveni dan. V nedeljo, 5. junija 2022, bosta ob 20. uri na sporedu super komedija Trio (Gašper Tič) v Gledališču Koper in mednarodna koprodukcija drama Jugoslavija, moja dežela (Goran Vojnović) v sežanskem Kosovelovem domu. V ospredje letos stopajo komedije in prav tako spet mednarodni program

Večere smeja bosta med drugim dopolnila zadnje delo Iztoka Mlakarja Tutošomato in predstava Ženska: ljubezni, izgube, obleke v produkciji Špas teatra, ki je znan po svojih humornih uspešnicah. S svojima šovoma prihajata Tadej Toš in Jure Ivanušič, tu bo tudi velika srbska uspešnica Avdienta. Gostovala bodo gledališča iz Novega Sada, Sarajeva in z Reke, veliko programa bo iz Italije. Mladim bo največ zabave prinesel PPF Mladi, nekaj biserov zase pa bodo našli tudi kulturniški sladokusci.

Več informacij o programu 29. Primorskega poletnega festivala dobite na spletni strani www.gledalisce-koper.si, lahko pa obiščete Gledališče Koper v času obratovanja blagajne. Ta je odprta vsak delovnik med 10. in 12. uro, ob torkih in četrkih pa tudi od 15. do 17. ure.

Poletje je že tu in zelo si želimo, da ne bi bilo prevroče. Da bi lahko ob večerih sedeli na zunanjih, letnih prizoriščih in se zabavali. Želimo si, da bi nam številne prireditve mehčale napetost, ki se je udomačila v našem vsakdanjiku, ker so časi resni, zelo resni. Pa so res? So res tako zelo različni od tistih časov prej, ko so po naših trgih hodili drugi ljudje? Ljudje so se od vedno rojevali in umirali, na tej poti so se ljubili, razmnoževali, vojskovali, potovali, raziskovali, izumljali, izobraževali, predvsem pa povezovali. Humor je nekaj, kar nas povezuje. Smejemo se, ko odlični humoristi zasmehujejo rigidnost, neumnost, strahopetnost, šovinizem, goljufanje, večvrednost, snobizem in nazadnjaštvo. Ampak to niso pojavi sami po sebi. Zelo dobro jih v sebi hranimo ljudje. Da nas ne bi popolnoma požrli, je zelo dobro, da jih kdaj pa kdaj spustimo ven. In smeh je odlično sredstvo. Popolnoma razoroži prestrašenca in zategnjenca v nas in nam na novo osvetli klišeje našega časa in življenja. Da nam moč, da se v nas spet zbudita tolerantnej in veseljak, ki sta kos binarnemu pogledu na družbo. Ki sta kos strahu pred neizogibnostjo smrti, pomanjkanjem smisla, osamljenostjo in svobodo, ki sta kos strahu pred življenjem in sta prav zaradi tega lahko aktivna državljana. Resnično potrebujemo humor!

Seveda pa do njega pridemo samo v stiku z živimi ljudmi. Preko komedij in komikov, ki jih bomo v juniju in juliju videli kar nekaj. Program Primorskega poletnega festivala jih obeta veliko. Pa ne samo domačih, smejali se bomo tudi tujim komedijam in komedijantom in prav z njihovo pomočjo spoznali, koliko svobode, divjosti in strpnosti zmora gledališče v teh deželah. Nekje je pisalo, da obstaja nogomet zaradi navijačev, država zaradi državljanov in gledališče verjetno prav zaradi svojega občinstva. In če si za konec drznem prebrati Nietzschejevo misel, da umetnost obstaja zato, da nas ne bi pokončala resnica, je to zato, ker nam ponuja navodila za uporabo. Potrošniki danes to potrebujemo.

Počasi se približujem koncu druge nosečnosti. Prvo sem v celoti »preživela« na Danskem, tokrat pa sem devet mesecev pregledov, formularjev, oddajanja vlog ter krvnih in najrazličnejših preiskav doživela v Sloveniji. Naivno sem si mislila, da bo šlo v drugo vse lažje – poznaš približen potek nosečnosti, svoje telo, kaj se pričakuje od nosečnic ter kaj vse je potrebno urediti pred samim porodom. A vsak mesec, ki mine, mi dokazuje, da se ne bi mogla bolj motiti. Predlani me je najbolj skrbelo, ali bodo vse sestre, babice in zdravniki govorili dovolj dobro angleško, ali bo lahko zaradi omejitev glede korone oče mojega otroka prisoten na pregledih ali vsaj pri porodu ter ali si bom lahko zapomnila vsaj ključne informacije iz starševskega tečaja. Starševskega tečaja ni bilo (zaradi korone smo si lahko ogledali le vneprej posnete posnetke), papirologije pred in po porodu tudi ne, vsi zdravstveni delavci pa so govorili odlično angleško. Tokratna izkušnja pa je popolnoma drugačna. Navkljub drugi nosečnosti in temu, da je tako z mano kot z otrokom vse popolnoma v redu, moram vsak mesec vsaj enkrat na kakšen zanimiv pregled – »Ste že slišali za streptokoke?«, »Imamo brošure različnih podjetij, ki nudijo res super nifty pregled.«, »Ste razmišljali o možnosti sladkorne bolezni med nosečnostjo?«, »Ste veliko v stiku z mačkami?«, »Vaš otrok je res že zelo velik – priporočamo vam dodaten pregled rasti.«, ... Na rokah in nogah pa nimam dovolj prstov, da bi prešela, kolikokrat so me medicinske sestre oštele, ker s seboj nisem imela določenih papirjev ali na pamet vedela kakšnih števil. Ne vem, kaj bi naredila brez prijateljice, ki je pred letom dni rodila in me vodi skozi oddajo vseh 35-ih vlog, brez katerih se zdi, da ti ne pustijo roditi. Ampak ne glede na preobčutljivost zaradi hormonov ter mojo alergijo na neprijazne ljudi na vsakem koraku, se zdi, da se nam bo kmalu pridružil popolnoma zdrav najmlajši družinski član, za katerega bom lahko s ponosom povedala, da je bil rojen v Sloveniji, obdan s prijatelji in družino. Morda pa je to odlična taktika, ki že med nosečnostjo pripravi bodoče mamice, da bo življenje po porodu polno novih in nepričakovanih skrbi ter odgovornosti ter neprespanih noči, ki pa se brez dvoma splačajo za nagrado, ki je zdrav in vesel malček

»V mislih smo z vami, molimo za vas,« je kliše, ki ga Američani izrekajo zelo pogosto. V torek, 24. maja se je Amerika ponovno znašla na kolenih. Tokrat je objokovala in moledovala za pobitimi devetnajstimi deset let starimi otroki in dvema učiteljicama osnovne šole mesteca Uvalda v Teksasu. Dan pred zaključkom šolskega leta jih je postrelil 18-letni mladenič. V Ameriki so množični pokoli nova normalnost. Tako je tudi Salvador Ramos, brž ko je napolnil 18 let, odhitel v trgovino z orožjem in si kupil AR-15, pol avtomatsko puško, ki je najpopularnejše orožje za množično streljanje v ZDA. Kakšen teden kasneje si je privoščil še eno inačico iste jurišne puške ter arzenal nabojev. Le nekaj dni po nakupu je Ramos želel preizkusiti orožje. Najprej je ustrelil babico, v begu pred policijo pa se je zatekel v šolo in se tam zabarikadiriral. Nato je začel s pokolom. Brez usmiljenja. Deset dni pred tem je 18-letni Payton S. Gendron, beli supremacist, v Buffalu, v državi New York, v supermarketu pobil osem temnopoltih Američanov. Tudi takrat je Amerika, vključno s predsednikom Bidnom zaprsegala: »V mislih smo z vami, molimo za vas.« Glede na frekvenco, s katero mora tudi predsednik velesile priznati nemoč pred domačimi teroristi, je milorečeno sramotno. Množični morili pobjajajo Američane zato, ker jim oblasti to dovolijo. Tako so »thoughts and prayers« postali šala. Prazaprav ne, misli in molitve so ameriška nacionalna hipokrizija. Kajti ne glede na izkrivljenost posameznikov, ki posegajo po orožju – leta 2020 je bilo s strelnim orožjem ubitih 21.570 Američanov, je jasno, kdo morilec orožje polaga v roke. Žal pa v Ameriki ni nikogar, ki bi lahko to preprečil. V Uvaldi prevladuje prebivalstvo hispaničnega porekla. Takoj po pokolu so ulice malega mesta preplavali poročevalci. Prikazovali so nam miroljubno in prijazno mesto. Ko pa so na sceno stopili lokalni oblastniki z namenom, da pojasnijo dinamiko pokola, je scena postala groteskna. V hispaničnem mestu namreč vladajo belci. Ko so se postrojili pred kamerami, je postalo kristalno jasno, kako v ZDA deluje mikro avtoritarizem. Gubernor Teksasa, Greg Abbott, se je dolgo zahvaljeval policistom, ki da so s herojskim posredovanjem rešili človeška življenja. V resnici policija ni storila dovolj, da bi preprečila pokol. V šolo je vstopila šele uro kasneje, potem ko je morilec že opravil svoje krvavo opravilo. Kljub temu pa je Abbott prisotne zgolj pozval, da se v mislih pridružijo družinam žrtvev in se pomolijo bogu. Za Abbotta pokol v šoli ni zločin. Je nepojasnen dogodek, je v zboru pojasnevala bela oblast, nato pa na široko razpredala o duševno motenem prebivalstvu Uvalde. Dinamiki uboja se bomo posvetili kasneje, so še dodali lokalni voditelji, vsi ljubitelji orožarske industrije. Zdaj je čas za žrtve in molitve so še dejali. Problem je v tem, dav Ameriki ni boga, ki bi vzel orožje iz rok morilcev.

Prvi pretres po volitvah je za nami, imamo nove državne voditelje in usmeritve so nakazane. Naj začnem s kratkim skokom na minute po zaključku oddanih glasov. Pomenljivi so bili nastopi strankarskih voditeljev – vsi, brez izjem, so objavili svojo zmago, malo ali zelo veliko. Tudi vsi tisti, ki so ostali izven hrama demokracije ali celo pod pragom državnega financiranja strank. Nekateri s kislimi obrazi, drugi z nasmeški do ušes. Nato je prišel dan po tem! Sestava koalicije in brušenje skupne pogodbe, ki bo usmerjala delo v naslednjih letih vladanja in krmarjenja naše skupne ladje. Ladje, na kateri ob odločevalcih potujemo mi vsi. Trojček ima jasno začrtano smer, potovali bomo levo od centra. Naša skupna ladja bo naredila velik obrat, z desne na levo – z desnega boka na levi. Kdor je potoval z ladjo, ve, kako težko prenašajo potniki potovanje na enostransko obteženi ladji, še huje pa velike nagibe v eno ali drugo stran. Mi z Istre to še posebno dobro vemo! Zmagovalni trojček je k pogajanju pristopil z usklajevanjem posameznih programov. Njihovo natančno in poglobljeno branje je pokazalo, da za področje zdravja zelo težko najdemo skupne točke vseh treh koalicijskih strank. Zelo redke skupne točke se pokrivajo v »kaj«, žal se zagotovo razidejo v »kako«. Skratka, sestavljeni dokument je zbral vse, kar je bilo možno zbrati v programih. Tak pristop pripelje do nesmislov in celo protislovij. Ob praktično praznem preseku programov je bil izbran princip unije namesto mukotrpnega, a boljšega, iskanja realnih kompromisov. Kakorkoli, dokument je tu in potovalni načrt sestavljen. Prvi viharji in razburjenja so se že pojavili, pa se ekipa ni še niti potrdila. Pomirimo se, saj se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha. Prvič v zgodovini samostojne države bo minister za zdravje tudi podpredsednik Vlade, torej višje od ostalih ministrov omizja. Volivci smo praktično dnevno soočeni z rezultati umeščenih obljub v realnost optimizacije zdravstvenega sistema, zato bomo sledili dnevnim spopadom z nedopustno čakajočimi pacienti z upanjem, da bodo vse pogubne predloge odprave čakalnih dob zadnjih deset let zgolj opustili. Rezultat vseh teh ukrepov je namreč število ljudi na seznamu samo povečeval. Če bo novemu ministru z ekipo uspelo premakniti motivacijo po epidemiji izžetega zdravstvenega kadra, zamejiti korupcijo in predstaviti vzdržno košarico zdravstvenih storitev, bo pot za premik v višjo kakovost v zdravstvenem sistemu tlakovana, v nasprotnem pa bo pot k bridkemu koncu pospešena. Naj sklenem s prastaro, a aktualno modrostjo: »Ne moremo usmeriti vetra, lahko pa prilagodimo jadra.« (Aristotel)

ŽIVLJENJE JE NA STRANI POGUMNIH IN SRČNIH LJUDI, KI VERJAMEJO V SVETLEJŠI JUTRI VSEH

Larisa Štoka je srce in motor dobrodelnega društva Palčica Pomagalčica, ki svoje prvotno poslanstvo – pomagati otrokom v stiski, udejanja že tretje leto. Skupaj z dobrodelnimi škratki – za katere pravi, da jih je danes že nešteto, otroci, starši obolelih otrok in vsemi podobno mislečimi prižiga iskricke sreče v očeh vseh tistih otrok, ki nimajo enakih možnosti za kvaliteto in srečno življenje.

Trenutno se z vsem bitjem ob podpori priznanih strokovnjakov bori za Urbana in še okoli 300 drugih otrok z vsega sveta, ki jim genska bolezen, sindrom imenovan CTNNB1, onemogoča normalen razvoj. Skupaj s fundacijo, ki jo je ustanovila in ji tudi predseduje Urbanova mama Špela Mirošević, usmerjajo vse moči v to, da bodo zbrali potrebna sredstva za razvoj genske terapije, ki bo Urbanu in vsem otrokom s to diagnozo omogočila normalno otroštvo in polno, samostojno odraslo življenje.

PALČICA POMAGALČICA IN DOBRODELNI ŠKRATKI

Kdor je imel možnost spoznati Lariso Štoka, srčno in predano učiteljico, ki s svojim toplim nasmehom, iskrim pogledom in odločnim stiskom roke v trenutku razblini še najbolj črne misli, bo brez dvoma potrdil, da zanjo in njene

dobrodelne škratke ne obstaja beseda nemogoče. Ko se je pred tremi leti ravno na pobudo svojih učencev lotila svoje prve akcije – zbiranja daril, s katerimi so obdarili kar 250 otrok, ni niti v sanjah slutila, da bo delovanje kmalu za tem ustanovljenega malega dobrodelnega ekološko obarvanega društva Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki preraslo v, lahko bi dejali, sinonim za premagovanje meja mogočega. Prva

velika akcija, ki jo Larisa z žarom v očeh opisuje, je bilo zbiranje zamaškov za deklico z Markovca. V pičlih štirih mesecih je Obala zbrala 5 ton odpadnih zamaškov: »Kulturni dom v Glemu je bil od tal do stropa nabito poln. Starša, ki sta tudi aktivno sodelovala pri akciji, sta z izkupičkom od prodanih zamaškov svoji deklici lahko omogočila prepotrebne terapije. Ker pa je bilo zbranega več, kot sta potrebovala, sta kot popotnico – srečo za druge otroke, eno tono zamaškov predala naprej. In s to tono zamaškov sem se takrat povezala s Krisovo mamico. Od tam dalje pa je šlo delovanje društva samo še v nebo,« pripoveduje Larisa, ki pravi, da ljudje zmoremo velika dejanja, če začutimo stisko sočloveka. Ostaja pa kritična do sistema. »Zelo me boli, da morajo starši ob tem, ko izvejo za otrokovo bolezen in se z njo soočajo; z bolečino, stisko in drugimi tegobami, iskati vse mogoče načine, da bi pridobili sredstva za terapije, ki jih zdravstvo ne pokriva iz državne blagajne.« In ravno to jo je gnalo naprej, da se je odločila povezati obalne lokale in druge ustanove v verigo, ki zbira zamaške, pločevinke in odpaden papir. S prodajo zbranega odpadnega materiala polnijo mošnjiček društva, ki ga nato skrbno in transparentno delijo med težko bolne ali kako drugače ogrožene otroke.

ČEMU SE PALČICA POMAGALČICA POSVEČA DANES?

Na zastavljeno vprašanje Larisa odgovarja: »Še vedno ostajamo ekološko osveščeno društvo, ki se posveča skrbi za otroke z različnimi hudimi boleznimi. V verigo dobrodelnosti je samo na Obali vključenih preko 40 javnih ustanov in preko 110 lokalov in hotelov. Sem pa iskreno vesela, da se naša mreža škratkov širi onkraj regijskih meja Istre. Da dobro deluješ, moraš temeljiti na medsebojnem zaupanju. Saj je to po mojem mnenju ključno, da ti zaupajo tudi ljudje, ki pristopajo k tvojim akcijam. In naša odgovornost do slednjih mora biti neomajna.« Larisa je namreč mnenja, da se tako uspešno dobrodelno društvo lahko zgradi le z veliko predanosti, prostovoljstva, nesebičnosti in tako, da si v nenehnem in iskrenem stiku z javnostjo. Društvo namreč transparentno poroča javnosti o donacijah, znano pa je tudi, koliko sredstev je še na voljo za nadaljnjo pomoč. Poudarja pa tudi, da v društvu

vsakega sprejmejo zelo osebno in da se njihovim varovancem posvečajo njim poznani ljudje ravno zato, da bi njihovo ranljivost obvarovali in dodaja, da se med škratki in otroki stke posebna vez, ki je neprecenljiva. »Trenutno je večinski delež sil društva usmerjenih v akcijo zbiranja sredstev za Urbana. Nikakor pa ne zapostavljamo drugih pomoči potrebnih otrok,« je jasna Larisa, ki doda, da so njene sanje še vedno medgeneracijsko povezovanje znotraj dobrodelnih aktivnosti. Prepogosto namreč pozabljamo tudi na šibkejše starostnike, ki se borijo za dostojno preživljanje svoje jeseni življenja.

V SLOVENIJI REGISTRIRANIH 282 HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Nadaljujemo v smeri povezovanja. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poroča, da je število organizacij, ki imajo status humanitarne organizacije po Zakonu o humanitarnih organizacijah kar 282. Seznama društev ter drugih organizacij, ki se ukvarjajo z dobrodelnostjo, a nimajo statusa humanitarne organizacije ali statusa nevladne organizacije v javnem interesu, pa na ministrstvu ne vodijo, a jih je zagotovo še vsaj toliko.

Na tem mestu se ponuja vprašanje, ali ne bi bili veliko bolj uspešni, če bi se povezovali in nadalje, kje je meja, ko bi morala biti skrb za ranljive sistemsko rešena in ne obešena na pleča ljudi. Larisa odgovarja:

»Vsekakor bi se morala društva bolje povezovati. Mi izredno dobro delamo z Zvezo prijateljev mladine, pomagajo nam z nasveti in izvedbami nekaterih akcij. Zagotovo bi bili močnejši, če bi se povezovali še bolj. Kar pa zadeva odgovornosti države, sem mnenja, da je skorajda nemogoče ujeti vse primere in zato so dobrodelna društva prepotrebna. Da jih je toliko je mogoče iskati vzrok tudi v tem, da vsako okolje najbolje pozna svoj rob in tako tudi hitreje prepozna stiske in lažje pomaga. Poleg tega pa je v mnogih primerih potrebna močna iniciativa civilne družbe tudi za to, da se hitreje zgodijo premiki na državni ali celo na svetovni ravni. Tako je pri Urbanu. Farmacija namreč meni, da bolnikov s tem sindromom ni dovolj, da bi zanje razvijali zdravilo. In na tem mestu je pomembno vztrajati, saj bo z našo voljo storjen tudi velik napredek v zdravstvu. Zato je prav, da obstajajo dobrodelna društva in ljudje, ki verjamejo vanje. Morda pa velja omeniti le to, da bi država morala poskrbeti za nekaj več kontrole

nad porabo sredstev, vsekakor v duhu, kako delovanje in razporejanje sredstev še izboljšati.« Kot smo še raziskali višina zneska, ki ga posameznik ali podjetje daruje humanitarnemu društvu ni omejena. V kolikor pa gre za donacijo iz namenitve dela dohodnine, je višina tovrstne donacije odvisna od višine odmerjene dohodnine (do 1%) in letos prvič bo lahko posameznik ali podjetje del dohodnine namenil ravno društvu Palčica Pomagalčica, saj je društvo pridobilo naziv dobrodelna organizacija v javnem interesu.

MALI KRIS DANES

Ko beseda teče o Larisi in njenih škratkih, ne moremo mimo odmevne dobrodelne akcije, namenjene malemu Krisu. Krisova zgodba je leta 2019 kot val zajela Slovenijo in Slovence v enem samem tednu tako zelo združila, da je bilo zbranih 4 milijone evrov za najdražje zdravilo na svetu. Prvič se je zgodilo, da je bilo zbiranje dobrodelnih sms sporočil ustavljeno. Kot pravi Larisa, to ni bil projekt, ampak premik meje mogočega, ki ga je naredila složnost državljanov in na to je zelo ponosna. V pogovoru nam zaupa, da je Kris danes srečen otrok, »ki živi razigrane otroške dni, obiskuje vrtec in se lahko s svojimi sovrstniki socializira. Začel je govoriti -italijansko in slovensko. Govori toliko, da se nam včasih

Postani
ZLATI ŠKRATEK
za srečo otrok

Doniraj 10 € sočutja na mesec in
podari otroška življenja.

TRR: SI56 0400 1004 7069 045

Hvala ♥

zazdi, da bi rad povedal vse, kar je bilo do sedaj zamujeno. Izjemno rad prebira knjigice in tako kot že preden je prejel zdravilo likovno ustvarja. Lahko se sam prehranjuje in diha normalno. Ljudje so mu podarili življenje. In upamo si sanjati, da bo nekega dne Kris naredil tudi prve samostojne korake.«

DOBRODELNA AKCIJA »KORAKI ZA URBANA«

Od lanskega aprila je energija velikega števila strokovnjakov s področja genetike, dobrodelnežev, Palčice Pomagalčice, predvsem pa ustanoviteljice in predsednice fundacije CTNNB1 Špele Mirošević, mame slovenskega dečka Urbana, vpeta v zbiranje sredstev za razvoj genske terapije, ki ne bi rešila samo Špelinega Urbana, pač pa še okoli 300 drugih otrok z vsega sveta, ki jim je bila postavljena ista diagnoza - sindrom CTNNB1. Urbanova mama je raziskovalka, zato je kmalu po diagnozi pričela podrobno preučevati strokovno literaturo, v nekaj mesecih zbrala skupino mednarodno priznanih raziskovalcev iz Slovenije, Amerike, Italije in Avstralije, ki danes že razvija gensko terapijo. V Sloveniji pri izdelavi terapije sodelujeta profesor dr. Roman Jerala iz Kemijskega Inštituta Ljubljana, kjer izdelujejo tri obetavne RNA terapije ter izredni profesor, dr. Damjan Osredkar s Pediatrične klinike v Ljubljani, kjer pod njegovim vodstvom teče opazovalna študija »Fenotip-genotip analiza pacientov s CTNNB1«, imenovana

»Naravna študija«, ki je pogoj za klinično študijo. Nedavne študije pa poročajo, da je omenjen gen najpogostejši vzrok za napačno diagnosticirane cerebralne paralize. Na pediatrični kliniki so tako pod vodstvom dr. Osredkarja že začeli s testiranjem otrok in odraslih z diagnozo cerebralne paralize. K dobrodelni akciji zbiranja sredstev za razvoj terapije sta pristopili tudi Španija in Italija. Zbranih je že polovica sredstev, torej milijon evrov, potrebujemo še milijon, ki bo obolelim otrokom omogočil ozdravitev oziroma občutno izboljšanje življenja. »Kakciji so pristopili podjetniki, športniki, humanitarci. Bodimo lučke v najtemnejših tunelih tudi mi in prižgimo plamen dobrodelnosti. Naj zmaga otroško življenje, naj zmaga mali, nasmejani in igrivi deček Ban (tako Urbanu pravijo najbližji) in še najmanj 300 drugih otrok širom sveta. Omogočimo jim, da bodo shodili, spregovorili in postali avtonomni, srečni otroci,« poziva Larisa Štoka.

POMAGAJMO Z NAKUPOM URBANOVE SREČKE

Kot pravi mamica Špela, sta fundacija in Društvo Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki uspešno pridobila vsa dovoljenja Ministrstva za Finance in Finančne uprave Republike Slovenije, da izpeljeta veliko nagradno igro. Prijazni in dobrosrčni podjetniki so projektu namenili 55

URBANOVA SREČKA

SKUPAJ ZA URBANOVE KORAKE.

5,00 €

Datum žrebanja: 21. 6. 2022

Z nakupom srečke pomagaš Urbanu do ustreznega zdravljenja in polnega življenja.

Društvo Palčica Pomagalčica in dobrodelni škratki, Glem 26, 6273 Marezige

dobitkov v obliki hotelskih storitev, različnih razvajanj, jadranja in opreme za šport, glavna nagrada Urbanove srečke pa je prvi dobitnik v vrednosti 10.000,00 EUR. V Fundaciji in Društvu poudarjajo, da ne glede na to, ali dobitnik dobite ali ne, boste z vsakim nakupom srečke pomagali Urbanu do njegovih prvih korakov. Tako je vsaka srečka dobitna. Urbanove srečke se za 5 EUR prodajajo do vključno 9. junija 2022 tudi na vseh večjih bencinskih črpalkah na Obali. Javno žrebanje bo potekalo 21. junija 2022 ob 11. uri v prostorih Športne loterije. Izžrebane številke bodo objavljene na spletni strani www.ctnnb1-foundation.org in www.palcica-pomagalcica.si. Dobitki se bodo izdajali od 24. junija do 22. avgusta 2022 po predhodni najavi na: urbanovasrecka@gmail.com. Kot pa nam je za zaključek namignila Palčica Pomagalčica, v septembru pripravljajo še velik dobrodelni koncert, ki bo na odru Stožic združil velike glasbene izvajalce.

foundation.org in www.palcica-pomagalcica.si. Dobitki se bodo izdajali od 24. junija do 22. avgusta 2022 po predhodni najavi na: urbanovasrecka@gmail.com.

Kot pa nam je za zaključek namignila Palčica Pomagalčica, v septembru pripravljajo še velik dobrodelni koncert, ki bo na odru Stožic združil velike glasbene izvajalce.

REŠIMO SE BOLEČIN IN STOPIMO Z LAŽJIM KORAKOM V POLETJE

Sabrina Simonovich

Zjutraj vstaneš iz postelje in začutiš bolečino v kolenu, med oblačenjem te nekaj zaboli v rami, ko v službi opravljaš ponavljajoče se gibe pa te začne boleti hrbet... Vam je znano? Ja, naše telo je ustvarjeno za gibanje, vendar se pri gibih lahko tudi kaj "ponesreči" in pojavi se bolečina. Zdravljenje poškodb v sklepih je pogosto dolgotrajno in prisotnost bolečine moti ter ovira pri vsakdanjih opravilih ali najljubši aktivnosti ter morda tudi pri delu. Pomoč lahko poiščemo v Termah Portorož, kjer deluje šest centrov dobrega počutja, med katerimi je tudi **Medicinski center** s celovitimi programi rehabilitacije za stanja po poškodbah in operacijah na lokomotornem sistemu, proti vnetnim in degenerativnim izvensklepnim revmatskim boleznim ter za izboljšanje kožnih bolezni. Zdravstveni pristop temelji na multidisciplinarni strokovni obravnavi pacientov, 800 let stari tradiciji zdravljenja in sodobnih diagnostičnih pristopih ter aparaturah. Strokovni ekipi se je nedavno pridružil nov zdravnik, specialist ortopedske kirurgije, dr. Vladimir Petrovič, ki bo opravil **60 minutni specialistični ortopedski pregled** (80 €, junija -10 %). Pregled je namenjen postavljanju diagnoze in izboru najboljše terapije za zdravstvene težave pacienta, povezane z gibalnim sistemom zlasti v primerih poškodb ali bolezenskih okvar posameznega sklepa ali drugim delom gibalnega sistema. Specialist svetuje tudi nadaljnjo potrebno diagnostiko, spremembo načina življenja ter potrebna zdravila. To doseže s poglobljenim pogovorom in pregledom pacienta ter pregledom dostavljene dokumentacije in izvidov že opravljenih preiskav. Med inovativnimi terapijami, ki jih ponujajo, je **terapija s trombocitno plazmo PRP**

(1 infiltracija, 300,00 €, junija -10 % oziroma -20 % pri dveh ali več infiltracijah). Zdravljenje z aktivirano trombocitno plazmo (PRP) je primerna predvsem pri indikacijah, kot so začetna obraba sklepov (koleno, gleženj, rama), razna vnetja kot tendinitis, tendinopatija, "teniški komolec", poškodbe stopala, kalcinacije v ramenu in druge poškodbe mišic in ligamentov. Trombociti se v tkivu aktivirajo in sproščajo številne rastne dejavnike, ki sprožijo in pospešijo obnovitvene in zdravilne procese.

V **Shakti - Ajurveda centru** pa lahko posameznik doživi pristne ajurvedske masaže, ki jih izvajajo certificirani maserji iz Indije. Upoštevanje osnovnih načel ajurvede pripomore k

boljšemu počutju, premagovanju napetosti in povečanju zaloga energije. V posebni ponudi je **Padabyangham, 40 minutna indijska masaža nog** (51,00 €, v juniju -10 %), masaža stopal in refleksnih točk s toplim oljem skupaj z limfno drenažo nog, ki izredno blagodejno vpliva na ožilje, krepi obtok krvi in limfe v nogah ter tako učinkovito odpravlja zastajanje tekočine v nogah in prežene utrujenost nog. Masažo toplo priporočajo diabetikom in kroničnim kadilcem.

Naj bo vaš korak v poletje lahek in brez bolečin!

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, www.sabrinafit.eu.

FIT SAMO ZA POLETJE - RECEPT ZA JO-JO KATASTROFO

Dajana Smolnik

Bliža se kopalna sezona pred katero se veliko ljudi odloči za hujšanje s pomočjo komercialnih diet, saj se želijo počutiti bolje v svoji koži (kar zanimivo, v drugih letnih časih ni tako pomembno). Vendar ni vsako zmanjšanje telesne mase tudi zdravo. V tem navadno kratkem obdobju se ljudje odločijo bodisi črtati veliko živil iz svoje prehrane bodisi začeti jemati kapsule ali praške promovirane na televiziji in spletu, kjer se obljublja neverjetni rezultati. Taki izdelki povečini niso regulirani in pogosto vsebujejo diuretike, zaradi katerih lahko tvegamo dehidracijo. Nekateri izdelki, še posebej tisti, ki jih kupimo prek spleta, pa so povrh narejeni v proizvodnji s slabo higiensko prakso in lahko vsebujejo previsoke doze sestavin, ki potencialno škodijo jetrom.

Pred zavestnim hujšanjem se je potrebno vprašati kaj je namen le tega. Ali se res spopadamo s prekomerno telesno maso ali gre zgolj za željo po nerealnem telesnem idealu, ki ga postavlja družba, še posebej pa socialna omrežja? Če je glavni razlog izgled v kopalkah, navadno želimo hitre rezultate, motivacija pa s koncem poletja ali še prej upade, saj ne zdržimo zadanih omejevanj in preveč sprememb naenkrat. V kolikor pa je cilj izboljšati svoje zdravje in se počutiti bolje v svoji koži, si moramo postaviti realne cilje, ne ozirajoč se na tehtnico. Pri regulaciji telesne mase se nikakor ne smemo primerjati z drugimi. Če imamo pretežno sedeč življenjski slog, je najprej potrebno razmisliti, kako lahko postopoma uvedemo neko obliko aktivnosti, ki jo lahko vzdržujemo dolgoročno. Glede prehranskih navad pa je bolje, če premislimo, kaj lahko dodamo k obrokom, da bodo hranilno bogati kot pa kaj ponovno izločiti - to se na dolgi rok nikakor ne obnese. Glavni obroki naj, poleg ogljikovih hidratov in beljakovin, vsebujejo tudi sadje in/ali zelenjavo, saj bomo tako dlje časa siti, prav tako pa poskusimo uvesti več pustih mesnih in mlečnih izdelkov, v kolikor v naši prehrani prevladujejo bolj mastni.

Izločanje velikih skupin živil iz prehrane je lahko zdravju resno škodljivo, še posebej kadar izločenim živilom ne najdemo ustrezne zamenjave. Dober primer so živalske beljakovine (meso, jajca, mlečni izdelki), ki so dober vir esencialnih aminokislin in vitamina B12. Kadar se odločimo iz prehrane izločiti vse živalske beljakovine, jih je nujno potrebno nadomestiti v primerni količini z drugimi živil, ki vsebujejo ta hranila. Enako velja za ogljikove hidrate, ki vsebujejo velik delež prehranskih vlaknin in

mineralov ter so človeku glavni vir energije (glukoze). Naši možgani potrebujejo za normalno delovanje vsaj 130 gramov glukoze na dan. Če ogljikove hidrate izločimo iz prehrane, bodo možgani iskali glukozo iz drugih prehranskih virov, vendar to zanje ni optimalno, saj gre v tem primeru za presnovno zahtevnejše procese. Zaradi tega se lahko pri dietah brez ogljikovih hidratov pojavi hitra ali neprestana utrujenost in razdraženost, napadi lakote in huda želja po sladkem. Problem postane še večji, kadar je naš energijski vnos drastično znižan, saj smo iz prehrane izločili celotno makrohranilo, katerega nismo z ničemer nadomestili. Takrat telo začne varčevati z energijo, kar se izraža v brezvoljnosti, konstantni utrujenosti, slabo izvedeni vadbi in slabi regeneraciji, slabem spancu, spremenjeni prebavi, zmanjšanem spolnem libidu in spremembi menstrualnega cikla pri ženskah. Posledično se take diete ne moremo dolgoročno držati in jo opustimo. Kilogrami se nato naglo vrnejo oz. še dodatno nakopičijo, saj se nam je

v tem času telesna sestava spremenila in s tem tudi naša presnova. Tak pojav imenujemo jo-jo dietiranje ali jo-jo efekt diete. Ob tem pojavu vedno krivimo sebe, ker nimamo "discipline" dalje slediti takemu načinu prehranjevanja, vendar bi si morali priznati, da so take diete nevzdržne in smo si postavili nerealne cilje. Navadno pa se čez nekaj časa ponovno lotimo iste ali podobne diete samo zato, ker so bili rezultati nazadnje hitro vidni.

Tako početje je zdravju tudi škodljivo, saj se z vsako jo-jo dieto oz. ciklom znižuje presnova v mirovanju, ker na ta način izgublamo mišično maso in ne maščobnih zalog, kot bi si želeli. Ravno mišična masa je velik porabnik energije tudi v mirovanju in skupaj z mišično močjo sta dober pokazatelj zdravja in funkcionalnosti telesa.

Kako lahko prideš v stik z menoj?
E-mail naslov: dajana.dietetika@gmail.com
Instagram: [jem.z.glavo](https://www.instagram.com/jem.z.glavo)

KOMPROMISI PRI NAKUPU NEPREMIČNINE

Pri iskanju bivalnega prostora se je potrebno zavedati, da bomo težko našli prav takšno nepremičnino, kot si jo želimo, zato bo potrebno narediti kompromis. Prej, ko si razjasnite, kakšno nepremičnino hočete in zmorete kupiti, manj časa boste porabili za njen nakup, predvsem pa bo čas nakupa manj stresen.

Kompromisi so pri nakupu nepremičnine nujni, še posebej pri današnjih cenah. Najpomembnejša dejavnika pri nakupu nepremičnine sta cena in lokacija, pa vendar je potrebno razmisliti o svojih potrebah in željah ter upoštevati kratkoročne in dolgoročne dejavnike. V naši nepremičninski družbi vam svetujemo, da k nakupu pristopite sistematično. Predlagamo, da si že na začetku iskanja napišete seznam tistih nujnih zadev, brez katerih ne morete in ki so ključnega pomena pri

iskanju nepremičnine. Napišite si tudi seznam želja, za katere upate, da bodo vključene v izbrani nepremičnini, ste se jim pa pripravljeni odpovedati. Najpomembnejše pa je, da si določite še sprejemljivo ceno, ki si jo lahko privoščite. Najlažje bo, če oddate povpraševanje za kredit več bankam in pregledate njihove ponudbe in izveste, koliko kredita vam banke lahko odobrijo in zato iščete nepremičnine v okviru vaših finančnih zmožnosti.

V različnih življenjskih obdobjih so potrebe različne. Prav tako niso enake potrebe nekoga, ki bo v nepremičnini živel sam in tistega, ki bo živel z družino. Mlajši so raje v mestu, v središču dogajanja, starejši so raje na podeželju, pa vendar blizu zdravstvenih ustanov, mladim družinam pa je pomembna bližina šole in varno bivalno okolje. Ko si naredite seznam vaših potreb, bo iskanje primerne nepremičnine veliko lažje tudi

za nepremičninske družbe. Natančno bomo namreč vedeli, kakšne so vaše potrebe in želje ter zmožnosti za njen nakup. Ko najdemo primerno nepremičnino, preverimo, če se ujema z vašimi potrebami in željami in takrat pridejo na vrsto tudi kompromisi. Malo je možnosti, da bo v popolnosti ustrezala prav vsem kriterijem, še posebej željam, morda je sploh ne bo na trgu. Tak, sistematičen pristop k iskanju primerne nepremičnine vam bo prihranil čas ter bo manj stresen.

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož
Tel: 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00

E: info@obala-nepremicnine.si
W: www.obala-nepremicnine.si

Branko Lončar

VRT V JUNIJU

Mesec maj nas počasi zapušča. Tako vročega maja, s tako malo padavinami, ni bilo že zelo dolgo.

Rastline v našem vrtu nimajo primerne zalivanja in primernih hranilnih sredstev za taka vroča obdobja brez padavin. V takih obdobjih je dobro rastline okrepiti z doma pripravljenimi pripravki za krepitev rastlin ali pa lahko kupimo pripravke na podlagi morskih alg, sojinega lecitina in aminokislin v specializiranih trgovinah. Škropljenje lahko opravimo večkrat, da rastline pridobijo vzdržljivost in so odporne na mnoge negativne dejavnike. Junij da že neke rezultate glede na to, kako dejavni smo bili maja in aprila. Pobirati bi morali že bučke, paradižnik, solato, kumarice, papriko, jajčevce. Sadimo lahko melone in lubenice, vendar zahtevajo precej vode in hranil. Razmišljamo že o jesenskem in zimskem obdobju, zato lahko sedaj posejemo poletni radič, endivijo, posadimo sadike listnatega ohrovtja, zelja, pora. Različne vremenske razmere nam prinašajo različne bolezni in škodljivce, zato je zelo pomembno, da sledimo razvoju rastlin, da hitro odkrijemo simptome bolezni in škodljivcev. Ob odkritju se posvetujemo, kaj je pomembno, kako primerno ukrepati, da se rastline kakovostno razvijejo.

Zeliščni vrt je bogat z rastlinami, ki so v tem času dozorele in so primerne za nabiranje. Rastline moramo nabirati v suhem, toplem vremenu. Rastline, ki nam junija dajejo precej, so rman, menta, šetraj, melisa, materina dušica, vinska rutica, pelin. Pri nabiranju moramo paziti, da ne uničimo rastišča in dovolimo rastlinam, da se razvijajo.

Sadno drevje nas bogato obdarja s plodovi. Češnje so letos bogato obrodile tako, da jih bo zadosti za vse, ki jih imajo radi. Ribes je tudi lepo obarvan in primeren za obiranje. Vsebuje veliko C-vitamina, zato bi ga morali otroci imeti v enem

obroku. Vzgoja ni zahtevna, ne smete ga pustiti, da se zaplevedi. Vsebuje tudi veliko C-vitamina.

Okrasni vrt nas razveseljuje z bogato paletto barv. Cvetijo različne grmovnice, drevesa, enoletnice, tako, da nam daje tak okrasni vrt z mnogimi različnimi materiali veliko pozitivne energije. Še vedno lahko popestrimo grede, lonce, korita z različnimi enoletnicami, ki nas bojo osrečevale

vse poletje. V tem obdobju ne smemo pozabiti na dognovanje in zalivanje rastlin, da se bojo lepo razrasle in bogato zacvetele.

Na travnatih površinah je čas za košnjo in redno dognovanje. Pri košnji je pomembno paziti, da ne kosimo prenizko. S tem uničimo rušo in se ne obnavlja. Upajmo, da bo junija več dežja, da rastline zasijejo v vsej svoji lepoti.

Sašo Mejak

POZNANA LOKACIJA, NOVO IME

Emil Frey Avtocenter je novo ime za dobro znano koprsko avto-lokacijo na Vojkovem nabrežju 32, kjer dobite vse, kar vozniki potrebujete: tehnične preglede, registracije in avtomobilska zavarovanja.

Lokacija je poznana, novo je le ime in zaveza o še boljših in še hitrejših storitvah. Odslej lahko v Emil Frey Avto centru Koper - Tehnični pregledi na enem mestu uredite vse potrebno, da se z vašim vozilom varno odpravite na cesto. Na Vojkovem nabrežju opravljajo tehnične preglede za vse vrste osebnih, lahkih dostavnih vozil, priklopnikov in motornih koles, štirikolesnikov, traktorjev in prikolic, tovornih vozil in avtobusov...

Emil Frey Avto center, Tehnični pregledi Koper je odprt od ponedeljka do petka od 7.00 do 19.30 ter ob sobotah od 8.00 do 12.30.

Od tehničnega pregleda, ki potrdi brezhibnost vozila in nam tako zagotavlja varnost na cesti, je le še korak do registracije vozila. Strokovno osebje bo uredilo vse potrebno za prvo registracijo, izdajo prometnega dovoljenja in registrskih tablic, kot tudi za podaljšanje registracije, objavo vozila, spremembo lastništva, vpis tehnične spremembe, izdajo registrskih, preizkusnih tablic ali izvoznih tablic ter plačila letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu.

Preden se odpravite na cesto, je potreben še zadnji korak: avtomobilsko zavarovanje. V Emil Frey Avto centru so pod eno streho pripeljali vse naše večje zavarovalnice. So pogodbeni partner

zavarovalnic Triglav, Sava, Generali, Allianz, zato vam lahko njihovi zaposleni, pooblaščenici za sklepanje zavarovanj, svetujejo in predlagajo avtomobilsko zavarovanje prav po vaši meri.

V koprskem Emil Frey Avto centru vse potrebno dobijo tudi prevozniki. Poleg rednih tehničnih pregledov avtobusov in tovornih vozil opravljajo še preglede za bolj zelena in varna tovorna vozila (CEMT) ter homologacijo vozil, pa tudi preverjanje vseh vrst tahografov.

Vabljeni, da jih obiščete na **Vojkovem nabrežju 32** in se prepričate, da so prava izbira za vse, kar vozniki potrebujete.

Emil Frey Avto center

Emil Frey je ime za največjega evropskega avtomobilskega trgovca, ki najvišje standarde svojega delovanja prinaša tudi v številne poslovalnice po Sloveniji. Gre za ugledno švicarsko družinsko podjetje, ki ga srečamo v večini evropskih držav.

PRISTANIŠKI DAN NAVDUŠIL VEČ KOT 3.000 OBISKOVALCEV

Doživetje, nasmehi in dobro vzdušje napolnili Luko Koper.

V soboto, 21. maja se je v Koper po dveh letih premora vrnil Pristaniški dan. Dan, ko Luka Koper odpre svoja vrata vsem tistim, ki bi radi поблиže spoznali pristanišče, je tokrat na potniški terminal privabil več kot 3.000 ljudi. Vodení ogledi pristanišča z avtobusi in ladjo, spoznavanje kontejnerskega terminala, vožnja s kolesi, ogledi čolnov Uprave Republike Slovenije za pomorstvo in posebnega čolna podjetja za pilotžo ter pester spremljevalni program so zarisali nasmeha na obraze vseh ljudi.

Pristaniško dogajanje, ki je v toplem in sončnem vremenu zajelo potniški terminal že v zgodnjih jutranjih urah, so uradno odprli člani Pihalnega orkestra Koper in mažoretke. Tradicionalno so se sprehodili od Pristaniške ulice proti potniškemu terminalu, ki je bil tokrat osrednje prizorišče 14. Pristaniškega dne. Na ta način je Luka Koper obeležila prav poseben jubilej, in sicer 65. rojstni dan, ki ga v edinem slovenskem pristanišču praznujejo 23. maja.

»PRISTANIŠKA VAS« JE OŽIVELA

Celodnevno druženje je tudi letos popestril zanimiv program. Med 9. in 17. uro so si lahko obiskovalci ogledali lutkovno predstavo za

najmlajše, predstavo uličnega gledališča, spoznali so ekipo, ki v Luki Koper skrbi za varovanje okolja in zdravje zaposlenih, se z VR očali preselili v kabino kontejnerskega dvigala, otroci so lahko sodelovali na športnem poligonu,

likovni delavnici. Zabavno fotografiranje in zanimivi eksperimenti so poskrbeli za dolge vrste obiskovalcev.

Dogajanju so se priključili tudi poklicni gasilci Luke Koper, ki so predstavili prav posebno vozilo,

orjaka Luke Koper z dvizno roko in prebojno konico. Najmlajši so si z zanimanjem ogledali edino tovrstno vozilo v Sloveniji. Svoj lonček je pristavila tudi Uprava za pomorstvo, ki je predstavila svoje delo, vsi, ki so si to želeli, pa so si lahko ogledali kontrolno sobo, od koder spremljajo promet ladij. Dodatna atrakcija je bil pilotski čoln, ob katerem so lahko obiskovalci spoznali delo pristaniškega pilota, ki pleza na ladjo in jo poveljniku pomaga varno pripeljati do priveza.

LADJE, DVIGALA, KONTEJNERJI IN ŠE VELIKO VEČ

Še posebej so navdušili vodeni ogledi z avtobusi, saj so vodiči obiskovalcem predstavili posamezne terminale in delo, ki ga opravljajo marljivi delavci, ki niti v soboto niso počivali. Posebej živahno je bilo na kontejnerskem terminalu, kjer so lahko obiskovalci izstopili z avtobusa, vstopili v kontejner, se podučili, kako zaposleni na terminalu rokujejo s kontejnerji in spoznali tudi nekaj o varnosti v pristanišču. Najmlajši pa so lahko uživali na vožnji z ladjo, ki je v luških bazenih plula mimo veliko večjih čezoceanskih sester. Za dodatno iskrico je poskrbela kolesarska trasa, ki je ponudila edinstveno izkušnjo pristanišča. Vožnja mimo dvigal, skladišč, ladij in avtomobilov bo zagotovo ostala v nepozabnem spominu.

TUDI LETOS JE BIL ODZIV IZJEMEN

Prijave na brezplačne ogleda so ljudje zapolnili do zadnjega kotička v nekaj dneh, a v Luki Koper so poskrbeli, da nihče, ki bi si to zares želel, ni ostal pred vrati pristanišča. Več fotografij in videoposnetek dogajanja boste našli na trajnostnem portalu Živeti s pristaniščem in novem novičarskem portalu Luški e-glasnik.

Foto: Dean Grgurica, Studio d'Or

NI BOLJŠEGA DUETA OD ŽIVE GLASBE IN POLETNEGA VZDUŠJA

Aleksandra Braničević

"Zabava je zdravilo za um." Raziskave pravijo, da so ljudje, ki se udeležujejo več koncertov in prireditev, srečnejši in bolj zdravi kot tisti, ki se jih ne. To poletje obalni kraji ponujajo veliko razlogov za srečo in zdravje. Kaj je načrtovano?

KOPER

- Po treh letih se na najboljši trg vrača eden in edini Caprisov koncert 2022: Magnifico, Dej še'n litro in Danilo Kocjančič Friends; 10. junija, ob 19.00 na Titovem trgu.
- Cameralov festival mikropivovarjev na Titovem trgu, 11. junija, ob 16.00 za vse ljubitelje novih okusov.
- Dnevi odprtih vrat zeliščnih kmetij in vrtov Istre. Vabljeni na kmetije in vrtove, kjer diši po Istri in poletju, 18. in 19. junija.
- JamObala, nastop mentorjev JazzObale in vseh, ki se želijo pridružiti jamu, Titov trg, 16., 23. in 30. junija, 4., 5. in 7. julija ter 3. in 10. avgusta, ob 19.00.
- Večerna glasbena čarovnija na Titovem trgu 17. junija.
- CmoKfest od 23. do 26. junija, Sveti Anton.
- Mednarodni glasbeni festival FENS, od 23. do 27. junija, Taverna.
- Music park Dekani - koncert Siddharta, Joker out & Imset, 25. junija; koncert Lepa Brena in Milica Todorović, 2. julija.
- Jazz Ethno Funky Festival - JEFF2022, ki ga je organiziral Klub študentov občine Koper 7., 14. in 21. julija ter 4., 11. in 18. avgusta.

- Poletni koncerti v Taverni julija in avgusta 2022.
- Etno HistEria 2022, ki ga bo organiziralo Kulturno društvo za lutke, ljudsko glasbo in ekologijo Matita, 3. avgusta, Stari trg pri Ložu.
- Summer Afro-Latin Festival, dnevi posvečeni glasbi, plesu ter ritmu Afro Latin, 11. in 15. avgusta v Taverni.

IZOLA

- Koncert Žiga Rustja & band, v sredo, 15. junija, ob 20.30 Izola odpira sezono poletnih koncertov v Parku Pietro Coppo.
- Koncert O.K. Junior, skupine ki jo sestavljajo mladi glasbeniki Občine Koper, nastopajo v petek, 17. junija, ob 20.30 v Parku Pietro Coppo.
- Vlado Kreslin in Mali bogovi, otvoritev poletne sezone v Letnem kinu Arrigoni, 18. junija, ob 21.00.
- Gorenjski duo Rocky II, koncert v Parku Pietro Coppo 18. junija, ob 20.30.
- Veliki koncert: Gibonni, ime, ki je v svetu glasbe sinonim za vrhunsko kakovost, 3. julija, ob 21.30 v Letnem kinu Arrigoni.
- V Izoli 11. julija praznujemo občinski praznik, ki ga spremlja slavnostna podelitev občinskih priznanj in nagrad ter pester glasbeni in kulturni program.

PIRAN

- 10. festival istrsko-beneškega narečja, 1.

junija, ob 20.00 v Gledališču Tartini.

- Koncert klasične glasbe, posvečen Tartiniju in Enniu Morriconeju, 18. junija, ob 21.00 v Križnem hodniku minoritskega samostana Sv. Frančiška.
- 29. primorski poletni festival; gledališka predstava Indijc hoče v Bronx, 18. junija, ob 21.00, Gledališče Tartini.
- Muzofilski praznik glasbe, glasbena prireditev na številnih prizoriščih v občini Piran ter po

vsemu svetu, 21. junija, ob 10.00-21.00.

- Filmski večer z nemim filmom in avtorsko glasbo ob klavirju dr. Mitja Reichenberg, 25. junija, ob 21.00 v Gledališču Tartini.
- Tartini 330: vabljeni na tradicionalne, letos 44. Piranske glasbene večere, Križni hodnik minoritskega samostana Sv. Frančiška, od 23. junija do 4. avgusta 2022, vsak večer ob 21.00.

- Mednarodni poletni festival komorne glasbe, posvečen v Piranu rojenemu Giuseppeu Tartiniju od 18. avgusta do 5. septembra (Minoritski samostan, Tartinijeva hiša, Tartinijev trg, Cerkev Sv. Jurija Piran).
- Tartini 330: odprtje razstave Giuseppe Tartini med Piranom, Strunjanom in Koprom, od 2. julija do 10. oktobra, ob 11.00, Hiša Tartini.

PORTOROŽ

- Tartini 330: koncert Stefana Milenkovića in Camerata Novi Sad 5. junija, ob 21.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Dogodki na plaži Meduza, lifeclass hotels & spa, od 9. do 29. junija.
- 31. slovenski oglaševalski festival 14. in 15. junija, ob 10.00-18.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Koncert Novi fosili, 19. junija, ob 20.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Tartini 330: Orkester slovenske filharmonije in Anna Tifu, violina, 24. junija, ob 21.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Dogodki na plaži Meduza, lifeclass hotels & spa, od 2. do 29. julija.
- Tartini 330: koncert ob obletnici postavitve spomenika Giuseppeu Tartiniju: I filarmonici di Roma & Alessandro Quarta, violina, 2. avgusta, ob 21.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Portoroške noči 2022; koncert Bajaga i instruktori, 12. avgusta, ob 20.30, amfiteater Avditorija Portorož; koncert zabavne glasbe Joker out, 13. avgusta, ob 21.00, amfiteater Avditorija Portorož.
- Magnifico, koncert zabavne glasbe v sklopu portoroških noči, 14. avgusta, ob 21.00, amfiteater Avditorija Portorož.

Vsi dogodki obljublajo dobro zabavo, vzdušje in hrano, mi pa jim moramo v zameno obljubiti velik obisk.

CAPRISOV KONCERT 2022

TITOV TRG, KOPER
10. JUNIJ 2022

DEJ ŠE'N LITRO
DANILO KOCJANČIČ FRIENDS

MAGNIFICO

ANJA DELBELLO, GRAFIČNA OBLIKOVALKA IZ PORTOROŽA

Čeprav sva se za ta zapis spoznavali na daljavo, z vsemi sredstvi, ki jih dopušča sodobna komunikacija, si jo z lahkoto predstavljam v njenem studiu v Ljubljani, ko njene roke spoštljivo drsijo čez papir. Poseben odnos ima do papirja in knjige, ki je bila tema njene diplomske in magistrske naloge, obe je opravila z odliko, za diplomu pa prejela tudi študentsko Prešernovo nagrado. Portorož je kraj, kamor rada pride na morje, Ljubljana pa je že dolgo dom, ustvarjalni in kulturni izziv. Mama je imela prav, vedela je, da bo Anja v Ljubljani, ko bo enkrat odšla tja, tudi ostala. In vesela je, da ni odšla še kam dlje.

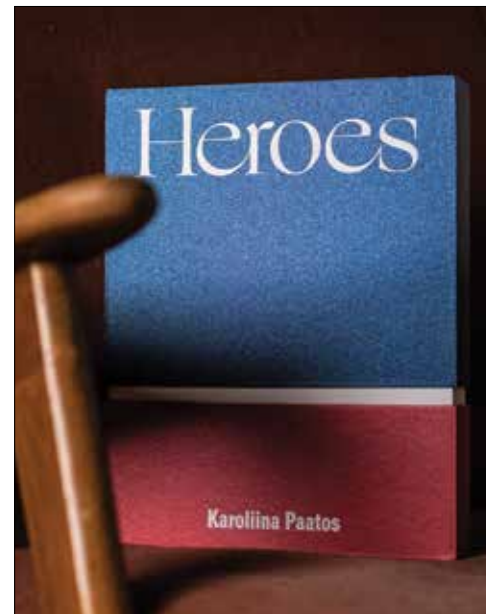
OD ZAČETKA...

Že kot otrok je veliko ustvarjala in bila ročno spretna. Odraščala je v družini, kjer ljubijo rože in z njimi delajo. Ljubezen do ustvarjalnosti je podedovala, a jo je zaneslo na drugo polje Lepega. Sprva je kot dijakinja likovne smeri Umetniške gimnazije Koper želela postati slikarka, s spodbudo profesorjev v višjih letnikih pa je spoznala grafično oblikovanje. Študirala je na Naravoslovno tehniški fakulteti – smer grafične in interaktivne komunikacije in se ves čas še dodatno izobraževala v Sloveniji in v tujini. Na eni teh delavnic je v Kaverljagu spoznala svojega Aljaža. Najprej sta postala par, čustvena in delovna vez pa je pred osmimi leti prerasla v **oblikovalski tandem AA**. Posebej ljubo jima ja področje kulture, njuno delo spoznavamo skozi publikacije, plakate, vizualne identitete in

informacijske grafike za festivale, gledališča, galerije, muzeje, založnike in medije: »Rada imava kulturo, privoščiva si kino, gledališče, razstave, koncerte. Imava moto, da je prav, da to, kar delaš, tudi užiješ.« Anja svoje misli o odnosu do Obale vtke prav ob bok ljubezni do dela in kulture: »Zelo rada se vračam na obalo, morje mi veliko pomeni, prediham ga, a se vračam kot turist, kot gost in grem spet rada nazaj. Ne predstavljam si, da bi to, kar delam, počela ob morju. Kot oblikovalca in samostojna ustvarjalca, samozaposlena v kulturi

v glavnem delava na področju kulture in kulturne produkcije, ta pa je v Ljubljani zelo živahna. Rada imam morje, a za način, kakor živim, je Ljubljana moje mesto. Nasmemijo me vprašanja, kako se kot Primorka znajdem v Ljubljani in ali mislim za vedno ostati tu. Ja, tu sem pognala korenine.« In vendar se je njeno prvo oblikovanje in spogledovanje s kulturo začelo prav tu ob morju, v koprski galeriji Severia, za katero je kar nekaj let oblikovala razstavne kataloge in njihovo revijo Severia Art.

POT DO USPEHA

Anja Delbello in Aljaž Vesel, oblikovalski tandem AA, sta danes izjemno uspešna oblikovalca kljub kratkemu času skupnega ustvarjanja in čeprav ta pot na začetku sploh ni bila rožnata: »Spomnim se finančne krize leta 2010, ob koncu študija. Ko smo kot študentje še obiskovali fakulteto, je oblikovalec veljal za perspektiven in dobro plačan poklic, potem pa smo ob zaključku študija doživeli kruto resničnost. Nihče nas ni potreboval, če smo želeli delati, smo morali začeti sami, pridobiti status kulturnega delavca in to nas je zaznamovalo. Zagotovo smo bolj iznajdljivi in trdoživji, kot če te izkušnje ne bi imeli. In nato je nastopila še druga kriza, covid. Kar dobro sva ga preživela, a ni bilo enostavno. Na začetku epidemije je bil šok, saj kulturnih dogodkov nenadoma ni bilo več, nisva vedela kako naprej, prilagoditi sva se morala, dogodki so kar po vrsti odpadali in se dogajali z zamikom kot na primer Mednarodna razstava arhitekture Beneškega

bienala. Sva pa zato v tem času oblikovala nekaj knjig, delo pa se je zaradi zamikov zgostilo, ob tem, da smo bili samozaposleni v kulturi na udaru velike systemske negotovosti.« A uspeh ni izostal. Najbolj sveži sta njuni dve nagradi brumen na 10. Bienalu slovenskega oblikovanja Brumen v Ljubljani za odlično slovensko oblikovanje in kar devet istoimenskih priznanj. Žirija je nagradila njuno oblikovanje **fotoknjige Heroes**, finske avtorice Karoliine Paatos o gay rodeu, eni od mnogih subkultur ameriškega zahoda, prikazani na nestereotipen način in z veliko občutljivosti. Prejela pa sta tudi nagrado za razstavo in prostorsko infografiko Skupno v skupnosti, projekt za Paviljon Republike Slovenije na 17. Mednarodni razstavi arhitekture Beneškega bienala, ki je raziskoval zadržni dom kot projekt povojne gradnje mreže javnih objektov. Zasnova razstave je omogočila pregled nad celotnim projektom v sedemdesetih letih obstoja zadržnih domov in obenem vpogled v

odnose med posameznimi kraji in domovi, žirija pa je razstavo označila kot likovno in prostorsko izredno močan, zanimiv in inovativno postavljen. Leto 2022 jima je prineslo nagrade tudi na Japonskem in v ZDA, kjer sta v minulih letih tudi sicer prejela dolgo vrsto odličnih priznanj.

IN VENDAR –PAPIR

Oblikovalski tandem AA seveda oblikuje tudi digitalne vsebine, takšen je naš čas, posebej je rabo spleta pospešil covid. A ljubezen do papirja in tiska Anji ostaja, saj ima natisnjeno drugačno težo od spleta. Oboje je svojevrstno ustvarjalno delo, a knjiga je ob izidu zaključena celota, spletna stran pa vedno odprta zgodba. In prav knjiga Anji Delbello predstavlja enega največjih oblikovalskih izzivov. Aljina in Aljaževa dvojina je z otrokom, fantkom Levom, postala množina. Ljubezen do Lepega pa ima Anja zapisano že v priimku – Delbello.

Nataša Benčič, Radio Koper

TOYOTA YARIS CROSS

SLOVENSKI AVTO
LETA 2022

OD
99 €
NA
MESEC

AVTO CENTER
JEREB
051 233 101
051 682 666

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA RELAX

SLOVENSKI AVTO
LETA 2022

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris Cross: od 4,4 do 6,2 l/100 km in emisije CO₂: od 100 do 140 g/km. Emisijska stopnja: za 1,5 EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0033 do 0,0093 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2.5}, ter dušikovih oksidov. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 160.000 km. Izračun je informativne narave in ni zavezujoči za sklenitev posla • izračun velja za Yaris Cross, 1.5 petrol Luna • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: 16.750 € • lastna udeležba (polog): € 5.711,50 • znesek financiranja: € 11.038,50 • število obrokov: 60 • mesečno plačevanje: € 99 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 7.434 • stroški odobritve: € 300 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 6.240 • letna obrestna mera: 5 % p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 5,85 % na dan 8. 3. 2022. Toyota Easy financiranje vključuje več možnosti po izteku. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Pridržujemo si pravico do spremembe cen in specifikacij opreme brez predhodnega obvestila.

KOPRSKI KANARČKI

Sonja Knežević

Kanarčki so v nedeljo, 22. maja v Kopru zagotovili drugo mesto v slovenski ligi.

Nogometaši NK Koper v zadnjem času nizajo uspehe – od zmage v pokalu do odličnega rezultata celo v Prvi ligi Slovenije. To pa vseeno ni najboljši uspeh Koprčanov v Prvi slovenski nogometni ligi, saj so bili v sezoni 2009/10 prvaki. Predsednik tima, Ante Guberac, uspeh kluba pripisuje timu na čelu s trenerjem. »Zmagal je kolektiv, saj kolektiv nosi rezultat in kolektiv tudi vrže posameznike. Brez dobrega kolektiva ni posameznika in ni rezultatov.« Skozi vso sezono so se prepletali bleščeči trenutki posameznih članov. Na začetku sezone je to bil Parris, potem je palico prevzel Barišič, potem se je pojavil Colley in tako naprej. Guberac poudarja značilnost igralcev sredinske obrambe, saj so veliko prispevali k odličnim rezultatom. V najboljši enajsterici jesenskega dela Prve lige Telemach, ki jo je objavil Sindikat profesionalnih igralcev nogometa Slovenije, so bili kar trije igralci iz Kopra, in sicer Barišič (ki je dobil tudi naslov najboljšega igralca), Parris in Colley.

Tudi v najboljši enajsterici celotne sezone so trije igralci iz Kopra – Parris, Colley in nov na seznamu, Žan Žužek. Sicer je Maks Barišič v tej sezoni zadel trinajst zadetkov, sledita mu pa Kahem Parris in Lamin Colley z desetimi zadetki. Trener Zoran Zeljković je izbran za najboljšega trenerja. Marca je NK Koper utrpel velik udarec, ko si je Barišič poškodoval koleno, zato ni mogel igrati v ligi, saj je moral počivati doma. Ob odsotnosti najboljšega strelca so do izraza prišli še igralci napada Kaheem Parris, Lamin Colley in Bede Osuji. »To so zlata vredni fantje, ne glede na to, da niso od tod, živijo za ta klub in mesto,« pravi predsednik Guberac. Parris je 22-letni Jamajčan, ki se je kanarčkom pridružil leta 2021. Na Bonifiki bo ostal predvidoma do konca sezone 2024/25, saj je podaljšal zvestobo. Colley je Gambijec, ki je igral na angleškem in nemškem, potem je leta 2019 prišel v Slovenijo in igral za Novo Gorico do leta 2021, ko pride v Koper. Bede Osuji, 26-letni Nigerijec je del slovenskega nogometa že od leta 2013. Tudi on je v Koper prišel leta 2021. V sezoni je dosegel osem zadetkov.

POSTOPNO VRAČANJE PRIMORCEV VEKIPU

Pred leti so zaradi notranjih in denarnih težav najboljši primorski igralci podpisovali pogodbe in odhajali iz Kopra v druge time po Sloveniji in širše. Z vrnitvijo Kopra v prvo ligo pa je v klubu vse več Primorcev.

Andrej Kotnik, 26-letni Primorec iz Nove Gorice, je februarja s Kopro podpisal dveletno pogodbo. To pa ni prvič, da Kotnik igra za Koper, saj je igral v selekcijah U15 in U17 pred leti in imel pomembno vlogo v okrepitvi ekipe pred nadaljevanjem prvenstva.

Navijači se po tej sezoni poslavljajo od kapetana ekipe, Koprčana Ivica Guberca. Guberac je večino časa igral doma v Istri in mu pravijo »otrok Bonifike«. Odigral je 368 tekem in postal igralec z največ odigranih tekem za domači klub.

Člen najboljši enajsterice, Žan Žužek je kariero začel v Domžalah, leta 2016. V Koper pride leta 2019, z več kot 60 odigranih tekem v 1. SNL.

ODRAZ BONIFIKE

Pomanjkljivosti Bonifike negativno vplivajo na nogometaše in navijače. FC Koper je doma izgubil šest tekem, zunaj pa samo dve. Zadnja leta je tudi vse manj navijačev na tribunah, 16. maja pa je na tekmi z Radomljami bila dvorana polna. Morda je na to vplival brezplačen vstop, vendar se je pokazalo, da je zanimanje za nogomet v Kopru še vedno veliko. Obstaja upanje, da bodo novi uspehi in nekaj popravkov v dvorani pripomogli k temu, da se odpravi negativna energija, ki se je kopičila v zadnjih letih, in da se navijači v velikem številu spet vrnejo na Bonifiko.

V KOPRU JEZNI IN RAZOČARANI

Čeprav so rezultati lige odlični, v Kopru z njimi niso zadovoljni, saj je predsednik Ante Guberac prepričan, da je bila zadnja tekma ukradena. »Če bi bilo vse pošteno in če bi vsi dejansko igrali s takšnim namenom, kot smo mi igrali, Koper bi lahko bil prvak,« pravi predsednik. Želijo preiskavo Nogometne zveze Slovenije, vendar Guberac pravi, da to ne bo naredilo velike razlike. Čakajo pa na odgovor odvetnikov, ki jim bodo povedali, ali lahko sploh z raziskavo kaj dosežejo. Guberac Mariboru očita, da so kupili zmago, saj je razkrito, da naj bi Maribor z 80 tisoč

evri premije motiviral Radomlje, da dosežejo zmago v Kopru. Guberac pravi, da postopke obsojajo, ne samo zaradi njih, ampak tudi zaradi drugih ekip v prihodnosti. Če NZS tega ne bi obsodila, pravi, da se takšnih metod v naslednjih letih lahko posluži tudi Koper.

OBALA
*časopis in portal
s pogledom na morje*
plus
Oglasi v **OBALApplus**
e: marketing@obalaplus.si
t: 040 600 700

DACIA
PREPROSTO VSE

NOVI DACIA JOGGER
BIGGER, COOLER, JOGGER*

NAJDOSTOPNEJŠI
7-SEDEZNIK NA TRGU

*VEČJI, BOLIŠI, JOGGER

Poraba pri mešanem ciklu: 5,6 – 7,8 l/100km. Emisije CO₂: 119-138 g/km. Emisijska stopnja: EURO6dFull. Emisija NO_x: 0,08-0,09 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Priljubljenosti si pravico do napak. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d.o.o. Dunajska 22, 1511 Ljubljana

Dacia priporoča

DACIA.SI

Trgo ABC

PE Koper, Istrska cesta 12
Breda Prodani, 041 607 812 David Bartolič, 051 306 770

PRI NAS SE VEDNO
NEKAJ DOGAJA

GOLDEN LOGGIA VABI

na naslednje dogodke ...
Ne zamudite jih!

SUSHI VEČER Z NORI SUSHI

Sobota, 28. maja
JUNIJA ponovimo!

COCKTAIL PARTY

Sobota, 18. junija

ČAJANKA BERIVKA

SREČANJE BRALNEGA KLUBA
Vsak zadnji torek v mesecu

JAM OBALA

JAZZ VEČERI NA TRGU
Vsak četrtek od 25. maja pa vse
do septembra

Se vidimo na trgu!

20. MEDNARODNO POSVETOVANJE O PROMETNI VARNOSTI – ICTS

Po dveh letih premora se je vrnilo znanstveno posvetovanje, ki ga na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za pomorstvo in promet razumejo kot enega pomembnejših trenutkov za znanstvenoraziskovalno delovanje fakultete in Slovenskega društva za znanost v prometu. Letos je bilo že 20. mednarodno posvetovanje o prometni znanosti – ICTS (International Conference on Traffic Science), ki je potekalo 23. in 24. maja 2022 v Grand Hotelu Bernardin v Portorožu. Na jubilejni konferenci je sodelovalo 240 raziskovalcev iz kar 22 držav, kar je največ doslej. Predstavili so 74 prispevkov.

ICTS je znanstveno posvetovanje, ki ga že tradicionalno organizira Slovensko društvo za znanost v prometu. Prva ICTS konferenca je potekala leta 1997 v Portorožu, z leti je rasla in pridobivala čedalje bolj mednarodni značaj. Na zadnji organizirani ICTS konferenci, to je ICTS 2020, so na hibridnem dvodnevem dogodku gostili okrog 100 strokovnjakov s prometnega področja.

»Prva konferenca je nastala po ideji nekdanjega profesorja na FPP, prof.dr. Livija Jakomina, ki je bil tudi ustanovitelj društva SDZP. Od takrat do danes je konferenca prerasla v mednarodno odmeven dogodek, ki ga organiziramo vsaki dve leti,« je povedala **Dr. Elen Twrdy** s Fakultete za pomorstvo in promet. »Fakulteta za pomorstvo in promet je soorganizator dogodka, vsako leto pa nam sponzorji pomagajo, da se je lahko udeležijo tudi študenti in da dogodek poteka na višjem nivoju,« je še dodala.

Letošnjo konferenco so pričeli z okroglo mizo na temo »Je železnica pripravljena na nove izzive?« Okroglo mizo, ki je potekala v angleškem jeziku, je vodil **prof. dr. Marko Pavliha**. Gostje so bili Vlasta Kampos Jerenec, Martina Gračner in Nika Rovšnik iz Ministrstva za infrastrukturo, dr. Peter Verlič, predsednik združenja SEESARI ter Franc Klobučar, pomočnik direktorja Slovenskih železnic. Beseda je tekla predvsem o razvoju železnic ter o priložnostih za razvoj. Dotaknili so se tudi trenutnih pomankljivosti in izpostavili nezadostno hitrost na slovenskih tirih. Dr. Peter Verlič je ob tem izpostavil: »Železniški sistem ima v Evropi prednost. Ambiciozni cilji Evropske komisije do leta 2050 vidijo v železniškem transportu hrbtenico prevoza tovora potnikov in blaga ob znatnem znižanju toplogrednih plinov in porabe energije.« SEESARI iniciativa za

razvoj železnic v jugovzhodni Evropi, ki jo vodi Slovenec dr. Peter Verlič, je bila ustanovljena 2016 kot posebna delovna skupina mednarodne železniške zveze (UIC). UIC deluje kot globalna organizacija s sedežem v Parizu, le malokdo pa ve, da je bila pred 100 leti ustanovljena v Portorožu, v hotelu Palace. Kot je dejal dr. Peter Verlič na okrogli mizi ob robu mednarodne konference, ima jugovzhodna Evropa in zlasti države zahodnega Balkana, skupno transportno preteklost, velike potencialne za rast tovarnega in potniškega prometa, če bomo le znali izkoristiti priložnosti, ki nam jih ponujajo evropski raziskovalni programi na področju železnic v okviru nove finančne perspektive EU. SEESARI je aktivno vključen v popolnoma nov projekt t.i. digitalnega avtomatskega spenjanja vagonov, saj jih ne bo treba več spenjati ročno, pač pa se bo spenjanje izvajalo samodejno. Vsi procesi pa bodo tudi digitalno spremljani in nadzorovani, vse skupaj pa bo pomenilo prihranke v času manipulacij in potrebne delovne sile. Slovenija lahko preko angažiranja v SEESARI iniciativi postane vodilna v regiji na tem področju.

Drugi del konference je bil namenjen predstavitvi še ostalih zanimivih tematik, vezanih na pomorstvo in promet. Prof. dr. Marko Pavliha je izpostavil, da je Evropska unija obkrožena kar s štirimi morji in dvema oceanoma, njena obala tudi po brexitu meri skoraj 70.000 kilometrov, kar je trikrat več od ameriške in skoraj dvakrat več od ruske obale. V EU je 3000 marin in 1200 pristanišč, v katerih se pretovori 3,5 milijarde

ton blaga in vkrca ali izkrca 350 milijonov potnikov. Ob tem je poudaril, da je bil letošnji dan pomorstva (20.maj) posvečen trajnostnemu modremu gospodarstvu za zeleno okrevanje (Sustainable Blue Recovery for Green Recovery). Modro gospodarstvo predstavlja ključen del celostne pomorske politike EU oziroma Modre knjige, Evropskega zelenega dogovora, Načrta okrevanja za Evropo in Evropskega podnebne zakona. »Morski ekosistem je za človeka eden ključnih gospodarskih virov, a so morja in obale zaradi intenzivnega koriščenja v zadnjih desetletjih pod velikim pritiskom. Modro gospodarstvo predstavlja alternativo in premik k bolj trajnostnemu razvoju "morskega kapitala," ki hkrati odpira številne poslovne priložnosti, tudi za slovenska podjetja,« pojasnjuje prof. dr. Pavliha.

Ob tem je izpostavil pomembno vlogo fakultete, ki igra »modro vlogo« pri razvijanju trajnostnega modrega gospodarstva zlasti z »modrim izobraževanjem« in »modrim raziskovanjem« na področju pomorstva, transporta in logistike. »Aktivno sodelujemo pri številnih nacionalnih, evropskih in mednarodnih projektih, še posebej na območju severnega Jadrana in Jadransko-jonske regije, denimo SMARTSEA (ERASMUS +), BLUE4SEAS (ERASMUS +), NAMIRS (North Adriatic Maritime Incident Response System), ADRION/EUREKA in ADRION/NEORION kakor tudi pri tržnih projektih, v ekspertnih skupinah, pri izdelavi strokovnih mnenj, izvajanju tečajev po konvenciji STCW in še bi lahko naštevali.«

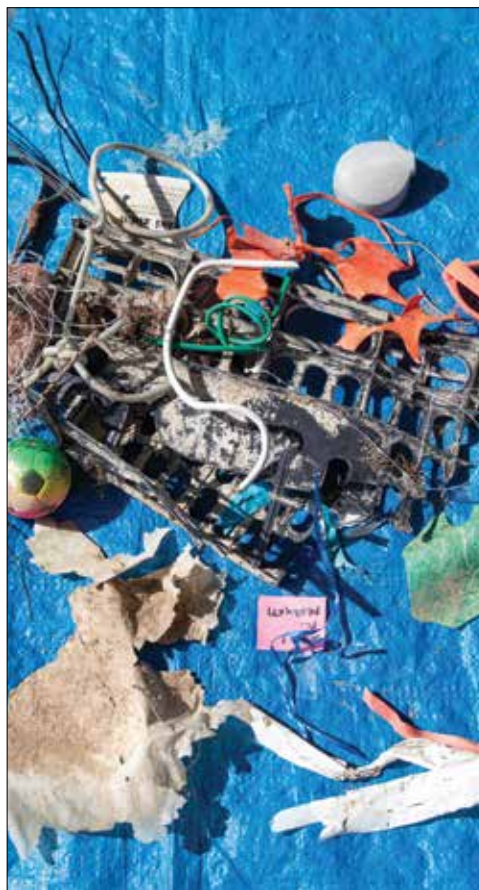
PIRATI PLASTIKE – TUDI MLADI IZ ISTRE NA MISIJI PROTI PLASTIČNEMU ONESNAŽEVANJU

Mednarodni projekt Pirati plastike - dajmo Evropi je v boju za čiste reke in morja povezal mlade iz Slovenije, Nemčije in Portugalske. Inicijativi so se pridružile tudi štiri istrske šole, ki so znanstvenikom pomagale pri množičnem vzorčenju mikroplastike v rekah Rižani in Badaševici ter potoku Fazan.

Mladi iz izolske osnovne šole Vojke Šmuc, lucijske osnovne šole, Srednje tehniške šole in Srednje ekonomsko-poslovne šole v Kopru so se v okviru projekta prvič seznanili s procesi znanstvenega dela, od predstavitve problema do vzorčenja in interpretacije rezultatov. Skupaj z mentorji in pod vodstvom dr. Mateje Grego iz Morske biološke postaje Piran Nacionalnega inštituta za biologijo so raziskovali plastične odpadke in odkrivali raven onesnaženosti z makro in mikroplastiko, kamor uvrščamo odpadke, manjše od pet milimetrov.

Vsebnost mikroplastike so odkrili zgolj v Badaševici, v kateri je bil – podobno kot v drugih slovenskih rekah – prisoten stiropor, ki se tu znajde zaradi odvržene embalaže gradbenega sektorja.

Dr. Grego sicer poudarja pomembnost večkratnega vzorčenja vodotokov na enakih mestih, saj je le tako mogoče pridobiti

verodostojne rezultate. Pri tem dodaja, da po prvih analizah med najdenimi makro odpadki prevladuje plastika za enkratno uporabo, kar bo v prihodnosti nedvomno zahtevalo premislek o naših potrošniških navadah. Zaskrbljujoč je tudi podatek, da je bilo od 53 vzorčenih vodotokov v Sloveniji več kot 60 odstotkov onesnaženih z mikroplastiko.

Rezultate so mladi raziskovalci zbrali na skupnem elektronskem portalu, ki je raziskovalcem in javnosti omogočil vpogled v stanje onesnaženosti posameznih vodotokov. Odziv med pedagogi, raziskovalci in stroko na eni strani ter splošno javnostjo je pomembno prispeval k ozaveščenju o pomenu odnosa do okolja, zato je projekt zaživel tudi v drugih evropskih državah.

V PORTOROŽ PRIHAJAJO HARLEJAŠI

Kdo bo nastopil, kje se bo dogajalo in kako bo urejen promet.

Med 9. in 12. junijem 2022 se v Portorož vrača 29. evropsko srečanje H.O.G. Rally, ki predstavlja vrhunec dogodkov na Harley-Davidsonovem koledarju. Dogodek bo odprt za vse motocikliste, organizatorji pa pričakujejo do 30.000 prijateljev, navdušencev in voznikov motociklov Harley-Davidson.

29. evropsko srečanje H.O.G. Rally bo ponudilo obilico dogajanja brez vstopnin. Središče dogajanja bo na Trgu prekomorskih brigad v Portorožu, kjer bo glavni oder s koncerti v živo, ob ploščadi pa bodo na ogled najnovejši modeli Harley-Davidson. Obiskovalci bodo lahko uživali v glasbi tudi na dveh manjši odrih na portoroški plaži in na plaži Meduza, LifeClass Hotels & Spa, kjer bo postavljen tudi Harley Bar. Nastopile bodo skupine HeaveniX, Viperstone, Samuel Lucas Band, Hamo & Tribute To Love, King Foo, Hellcats, San Di Ego Band, Original Kranjc bend, Pussy Wagon, The Screaming wheels, Sugar free, Joe Cocker Tribute, Dire Straits Project, Eskobars, Hornets, The Rocktors, The Dreams, Ivo Tull Trio, B Kompleks in Cowboys From Hell. Ob hotelu Marko bodo potekale demonstracijske vožnje, na portoroški plaži bodo v maloprodajni vasi (shopping village) na prodaj oblačila in ostali izdelki Harley-Davidson, obiskovalci pa bodo lahko obiskali tudi legendarno razstavo

predelanih motociklov Custom Bike Show, ki bo na ogled v petek, 10. junija, v nekdanjem skladišču soli Grando.

Prireditev bo dosegla vrhunec v soboto, 11. junija, ko se bodo udeleženci z 2.500 motocikli Harley-Davidson podali na revijalno parado po slovenski Istri. Motoristi se bodo ob 10.30 odpeljali iz Lucije proti Sečoveljam, mimo Dragonje po Šmarski cesti v Koper, mimo Žusterne ob morju proti Izoli in nazaj v Portorož.

Gre za organizacijsko in logistično zelo zahteven projekt, ki ga na destinaciji koordinira Turistično združenje Portorož v sodelovanju z Občino Piran in številnimi drugimi partnerji, kot so Javno podjetje Okolje Piran, Policijska postaja Piran, Policijska uprava Koper, Upravna enota Piran in redarji medobčinske uprave Istre.

ZAPORE CEST V ČASU DOGODKA

Zapora na cesti Obala v Portorožu

Zapora bo na cesti Obala od križišča z ulico Med vrtovi (hotel Marko) do križišča s Koprsko ceto, od četrтка, 9. 6. 2022, od 6. ure zjutraj do nedelje, 12. 6. 2022, do polnoči.

Promet bo potekal enosmerno po desni strani cestišča v smernem pasu proti Piranu (na strani hotelov). Del te strani ceste, kjer so parkirni prostori, bo namreč namenjen intervencijski poti. Smerni pas proti Luciji bo zaprt, ker bodo tam urejena parkirišča za motorje.

Zapora Ceste solinarjev v Luciji

Popolna zapora ceste Solinarjev od križišča z Lucijo, po celotnem ovinku ob parku Sonce, do križišča pri avtokampu oz. pri avtobusni postaji bo v soboto, 11. 6. 2022, od 7.30 do 10.30. Dostopi do avtokampa, na parkirišče ob Marini in do Marine Portorož bodo omogočeni.

Vse informacije o dogodku najdete na <https://www.portoroz.si/si/dozivi/dogodki/hog-harley-davidson-portoroz>.

POLETNI HIT BO SPET GRČIJA

Kako in kam bomo potovali letos poleti in kaj od letošnje poletne turistične sezone lahko pričakuje slovenski turizem

Svetovne smernice kažejo, da bo turistični sektor na račun sproščanja ukrepov in umiritev razmer povezanih z epidemijo koronavirusa naposled znova oživel. Američani naj bi za poletna potovanja v primerjavi z lanskim letom porabili celo do 600 odstotkov več, kot kaže pa si bo tudi sicer veliko ljudi, ki zadnje dve leti ni moglo potovati oziroma so svoja potovanja prilagajali kovid ukrepom, letos končno privoščilo. Na turistični agenciji Palma ugotavljajo, da letošnja poletna sezona, ki je pred vrati, lahko primerjajo s »predkovidnim« letom 2019. »Naši gostje so več kot očitno željni potovanj, tudi v oddaljene kraje. Že za prvomajske počitnice smo potovali v Mehiko, junija pa se odpravljamo v Peru. Zato smo veseli, da se vračajo tudi svetovna potovanja,« pojasnjujejo. Po njihovih besedah za letošnje poletje kaže, da smo se vrnili v neko t.i. »normalizacijo«. »Opazamo, da so potniki komaj čakali, da se zadeve »znormalizirajo« in da si privoščijo počitnice oziroma potovanje,« dodajajo. Podobno odgovarjajo tudi v turistični agenciji Kompas: »Ugotavljamo, da se po dveh letih »nepotovanju« zaradi pandemije in s sproščanjem ukrepov čuti, da si ljudje želijo sprostiti, zamenjati okolje, odpotovati na krajše ali daljše potovanje, ne samo med poletnimi počitnicami, ki se jim sicer Slovenci ne želimo odpovedati (morda si jih zaradi cenovne občutljivosti le nekoliko skrajšamo).«

KAM BOMO POTOVALI?

V Kompas pravijo, da najljubše destinacije Slovencev ostajajo tradicionalno Jadran ter grški otoki in Turčija kot izjemna destinacija »all inclusive« počitnic. Turčija je po njihovih besedah namenjena predvsem družinam. »Turistični resorti postajajo že mesta v malem, z bogato animacijo, raznovrstnimi aktivnostmi na plaži in celovito storitvijo v hotelih predstavljajo destinacijo, kjer vsak družinski član najde nekaj zase,« pojasnjujejo.

»Želimo pa izpostaviti tudi Slovenijo, ki je bila v zadnjih dveh letih med slovenskimi potniki odkrita na novo. Je vse bolj prepoznavna kot aktivna, zelena, dežela, polna doživetij,« pravijo. Da bo tudi letošnji poletni hit Grčija potrjujejo tudi na turistični agenciji Palma: »S posebnimi letali poletimo iz Ljubljane na kar deset grških otokov. Med Slovenci je že vrsto let najbolj priljubljen Zakintos, med romantičnimi pari je med bolj priljubljeni Santorini, za družine pa Rodos in Kos. Naša letošnja novost pa je tudi posebno letalo na Chanio – Kreta, kamor smo prej leteli samo na

Heraklion,« sicer pa so na vrhu priljubljenosti med Slovenci po njihovih besedah še Turčija, Španija, Egipt, Hrvaška in Črna gora. »V poletnem času so priljubljena tudi sveža poletna potovanja – najbolj priljubljene so: Islandija, Skandinavija, Irska, Škotska in Baltske dežele, ekskluzivno pa tudi Ferski otoki,« dodajajo v Palmi. Sicer pa se veliko njihovih gostov med poletjem odloči obiskati tudi priljubljene evropske prestolnice,

kot so Pariz, London, Berlin in Lizbona. Baltske države, Legoland na Danskem, Islandija, Škotska in Irska pa so prav tako priljubljene destinacije po podatkih Kompas. Od bolj oddaljenih destinacij so po njihovem v ospredju Dubaj, Maroko, Kuba in ZDA, med grškimi otoki pa sta po podatkih Kompas, kot običajno, na prvem mestu Kreta in Rodos.

NE SPLAČA SE ČAKATI NA LAST MINUTE

Turistične agencije poudarjajo, da bo letošnja poletna sezona specifična. »Predvidevamo, da se bodo cene v mesecu juliju in avgustu, povišale. Enako je bilo tudi v pretekli sezoni, zato vsekakor odsvetujemo čakanje z rezervacijo do zadnjega trenutka in apeliramo na vse, da svoj poletni dopust rezervirajo čim prej. Odsvetujemo čakanje na zadnji hip, ki se v tem letu zagotovo ne bo obrestovalo,« svarijo. Zagotovo je za Slovence prednost, da na mediteranske destinacije lahko poletijo s posebnimi letali iz Ljubljane. »Najugodnejše počitnice so v Grčiji, posebno ugodne ponudbe imamo na odhodi v mesecu juniju, ko je v Grčiji že poletje, a cene še niso tako visoke kot v glavni sezoni,« poudarjajo v turistični agenciji Kompas.

TURIŠTI STAVIJO NA TRAJNOST IN BUTIČNOST

Pandemija koronavirusa je tudi po besedah Slovenske turistične organizacije (STO) spremenila potovalne navade ljudi. Turisti stavijo na trajnost in butičnost. Namesto velikih hotelskih

kompleksov in masovnih destinacij se odločajo za glampinge, kmečke turizme in manjše hotelske nastanitve. »Slovenija kot trajnostna, zelena in varna destinacija za nemasovni turizem odlično ustreza svetovnim smernicam,« pravijo na STO. Po njihovih besedah bo za slovenski turizem tudi letos pomembno vlogo odigral domači gost, ob njem pa tudi gostje iz bližnjih držav, kot so Avstrija, Nemčija, Italija in Hrvaška. In kako bodo po njihovem na letošnja sezono vplivale vse višje cene energentov? »Zagotovo bodo čedalje višje cene energentov vplivale tudi na turizem, a predvidevamo, da se bodo ljudje odločali za manjše število dopustov za dlje časa. Prav nasprotno od tega, čemur smo bili priča v zadnjih letih,« sklepajo na STO. Na slovenski turizem bo prav tako vplivala vojna v Ukrajini, tako na ruske kot ukrajinske goste lahko vsaj za nekaj časa preprosto pozabimo. »Aktivnosti na teh dveh trgih smo zato prilagodili na bližnje trge,« še pravijo na STO, ki na področju turizma izpostavlja še velik pomen in potencial digitalizacije.

Andreja Čmaj Fakin

RITZENHOFF

ZBIRAJTE
TOČKE ZA
KOZARCE

Ustvarjeni za najbolj
priljubljene pijače

Zbiranje točk zvestobe: 25. 5. – 22. 6. 2022
Unovčevanje točk do 5. 7. 2022

DO
77%
CENEJE

TOČKE
ZVEŠTOBE

Več na www.spar.si

SPAR

INTERSPAR

AVDITORIJ
 PORTOROŽ - PORTOROSE

 www.avditorij.si · T: 05 676 67 77
 @avditorij · avditorijportoroz

5.6.	TARTINI 330: STEFAN MILENKOVIĆ violina & komorni orkester CAMERATA NOVI SAD	12.8.-14.8.	PORTOROŠKE NOČI
23.6.-4.8.	44. mednarodni festival komorne glasbe PIRANSKI GLASBENI VEČERI		12.8. Bajaga i instruktori
29.6.-2.7.	JAZZ FESTIVAL PIRAN/PORTOROŽ		13.8. Joker Out
9.7.	41. festival MELODIJE MORJA IN SONCA		14.8. Magnifico

MALVAZIJA
ZLAHTNI OKUS MEDITERANA - IL GUSTO RAFFINATO DEL MEDITERRANEO
MALVASIA

5. IN 6. 6. 2022
SKLADIŠČE SOLI MONFORT, PORTOROŽ/PORTOROSE

 Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IC
 INŠTALACIJE & SERVIS

 Čurin Igor s.p.
 041/637-727
 www.protermic.si

 MideaGroup
 humanizing technology

CLIVET
 Home

 Ustvarite si
 svoje podnebje
 s toplotnimi
 črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

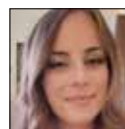
 Sphera EVO
 2.0

 SUBVENCIJE
 EKO SKLADA

 TOP SYSTEM EFFICIENCY
 ErP 55°C **A++**
L **A+**

PREVERJAMO URBANE MITE

Manca Hribovšek

Pet najbolj razširjenih mitov

Kratki rokavi, prijetno hladno morje, ledena pijača, dopusti, dolgi dnevi in kratke noči ... to je to. Končno se je pričelo obdobje v letu, ki ga večina izmed nas nestrno čaka že od takrat, ko smo pospravili novoletno jelko. Poletje je pred vrati in meteorologi napovedujejo, da bo dolgo, vroče in soparno. In ker je poletje res tak lahkoten letni čas, ko pozabimo na vse skrbi, službene obveznosti in stres, sem se odločila, da bo takšna tudi tokratna rubrika Preverjamo urbane mite. Ne bom se osredotočila na samo eno temo, ampak sem izbrala 5 najbolj razširjenih zabavnih mitov, za katere smo zagotovo že vsi slišali. Pa začnimo.

- 1. Biki postanejo jezni, ko vidijo rdečo barvo.** Ni res. Po raziskavah, ki jih je opravil American Science Guide, naj biki ne bi videli rdeče in zelene barve. V bikih jezo izzove premikanje matadorjevega ogrinjala.
- 2. Zlate ribice imajo slab spomin.** Iz tega izhaja tudi rek, da ima nekdo spomin kot zlata ribica, kar pomeni, da je pozabljiv in da je njegov spomin slab. Ta mit seveda ne drži. V nekaterih raziskavah so celo ugotovili, da naj bi se zlate ribice spominjale dogodkov, ki so se jim zgodile do pet mesecev nazaj.
- 3. Ljudje uporabljamo samo 10 % možganov.** Veliko ljudi verjame, da v vsakdanjem življenju ljudje uporabljamo samo 10 % naših možganov, kar pa naj ne bi bilo res. Po tem mitu je bil leta 2014 posnet tudi film Lucy, ki prikazuje, kako bi bilo, če bi človek uporabil 100 % svojih možganov. Nevrologi pa ugotavljajo,

da uporabljamo skoraj vse dele možganov, ki so aktivni ves čas – tudi med spanjem.

- 4. Po obroku se še eno uro ne smemo kopati v morju ali bazenu.** To je pa nekaj, kar nama je, meni in bratu, najina mama vedno govorila. Ko smo bili na poletnih počitnicah, sva po obroku morala vedno še vsaj eno uro počakati, preden sva lahko šla ponovno v vodo. Mame imajo vedno prav, ampak ne v tem primeru. Študije razkrivajo, da telo za prebavo hrane res potrebuje večji pretok krvi, ampak to ne pomeni, da bi nam zaradi tega lahko v vodi

odpovedale roke in noge oz. da bi nas lahko v vodi zagrabil krč.

- 5. Na leto med spanjem pojemo povprečno osem pajkov.** Za nekoga, ki tako kot jaz ne mara pajkov, je to nekaj najhujšega, kar sem kadarkoli prebrala oziroma slišala. Ampak brez skrbi. To je mit, ki ne drži. Seveda se lahko zgodi, da med spanjem pojem pajka, ampak možnosti, da se to res zgodi, so zelo majhne. Predvsem zato, ker tudi če so pajki ponoči v naši bližini, jih naša toplota, vibracije in premikanje odvrne in od nas bežijo.

 TAKE YOUR
 MOMENT

MEMENTO
 B&B PIRAN

 NAD OBALO
 SE JASNI
 VEČ KOT POGOVORNI VEČERI

 Društvo Bolnikov z
 Distonijo Slovenije
 Slovenian Dystonia Society

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20–4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani **www.distonija.si**, kontakt: **info@distonija.si**

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

FESTIVAL PO FESTIVALU

Avditorij Portorož je letos marca začel s posebnimi filmskimi projekcijami, ki so jih naslovili »Festival po festivalu« in tako enkrat mesečno ob nedeljah v kino vabijo ljubitelje slovenskega filma. Ogledu festivalskega filma sledi klepet z ustvarjalci, ki jih vodi novinarka Neva Zajc. Ideja se je v Avditoriju porodila z željo, da bi poustvarili festivalsko filmsko vzdušje, kot to počnejo v Ljubljani, a tudi zato, ker si gledalci ob vsakokratnem festivalu Slovenskega filma Portorož morda ne uspejo ogledati vseh filmov. Zato se je direktor Avditorija, Borut Bažec povezal s Slovenskim filmskim centrom in Festivalom slovenskega filma Portorož, skupaj pa so začeli pisati novo filmsko zgodbo. Zaradi epidemije kovida so letos s projekcijami začeli bolj pozno, a v prihodnje bi filme s projekcijo in pogovorom po njej, radi predstavljali že pred začetkom festivala. Ta bo letos v Avditoriju in drugih prizoriščih občine Piran potekal med 25. in 29. oktobrom. Maja smo si v Avditoriju lahko ogledali film Inventura, ki je na lanskem festivalu dobil kar štiri vesne: za najboljšo režijo, igralca, stranskega igralca, izvirno glasbo, a tudi posebno omembo Art kino mreže Slovenije in nagrado za najboljšega debitanta. Igrani prvenec Darka Sinka je tragikomedija o človeku, ki ugotovi, da so bile njegove predstave o lastnem življenju le iluzija.

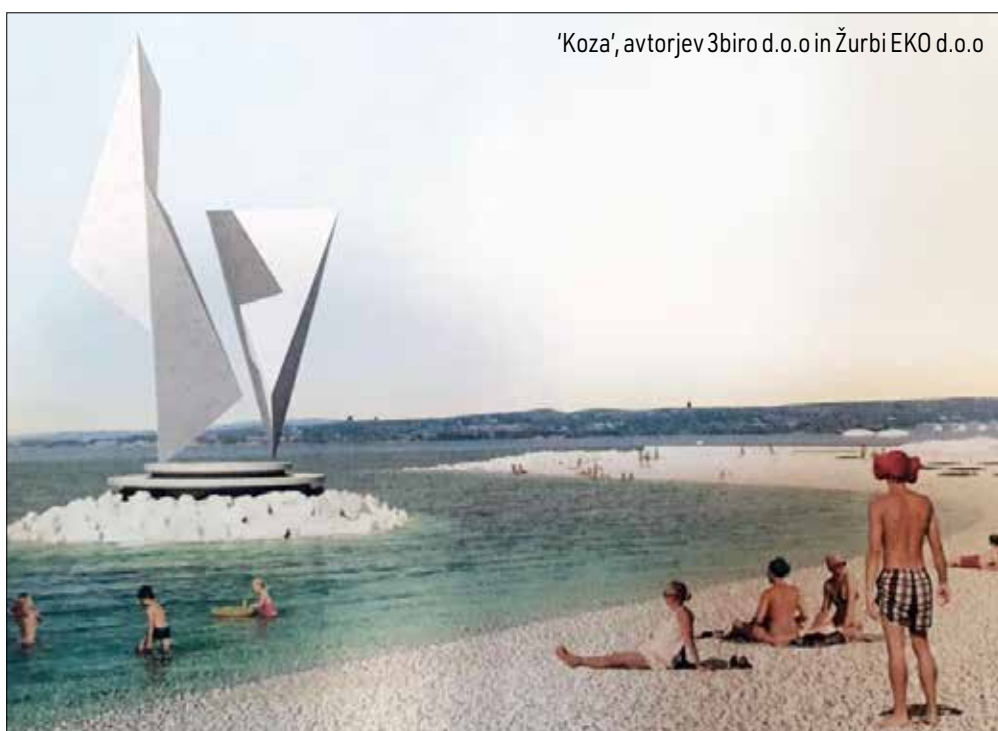
Majsko projekcijo v Avditoriju so obiskali glavna igralca Radoš Bolčina, v vlogi Borisa in Mirela Knez, v vlogi njegove žene Alenke ter producent Vlado Bulajič, ki je lani na festivalu slavil tudi s filmom Prasica, slabšalno ime za žensko. V pogovoru so ustvarjalci pripovedovali, kako je

nastajal film, o odnosu do vlog, ki odslikavajo naša življenja, osamljenost, zlaganost odnosov in tudi naše predstave o samih sebi. Film Inventura je poleg štirih portoroških vesen prejel nagrade tudi v San Sebastián, na CinEast v Luksemburgu in na Festivalu avtorskega filma v Beogradu.

SKULPTURE NA OTOKU NE BO

Po javnem natečaju za izdelavo umetniškega dela, ki bo krasilo otok v obmorskem parku Žusterna ter na prenovljeni plaži, se je koprski občina odločila za sodobno skulpturo kože, saj se navezuje na zgodovino mesta in je tudi eden izmed njegovih zaščitnih simbolov. Člani komisije, ki so izbrali zmagovalno skulpturo, so Tilen Žbona, Martina Vovk, Dejan Mehmedović (likovne umetnosti), Boštjan Furlan (arhitekt) in Mara Ambrožič Verderber (direktorica Obalnih galerij Piran).

Skulptura "Brez naslova" Andreja Škufce, za katero se je komisija sprva odločila, ni ustrezala natečajnim pogojem. Nato je komisija izbrala skulpturo avtorjev 3biro d.o.o. in Žurbi EKO d.o.o. pod imenom 'Koza', ki je zaradi svoje avtentičnosti zbudila veliko zanimanja in odziva občanov. Mnenja so bila deljena. Zgodba se je končala tako, da kozjega otoka s skulpturo ne bo: "Kozlarij ne bomo delali in ne bomo šli proti volji ljudi in če se ljudje ne strinjajo s tem, da je to najprimernejša stvar za na otok, tega ne bomo počeli," je dejal župan Aleš Bržan.

'Koza', avtorjev 3biro d.o.o. in Žurbi EKO d.o.o.

OBALAPLUS V NOVIH PROSTORIH IN Z NOVO SPLETNO STRANJO

Po treh letih rednega izhajanja brezplačnika OBALApplus, ki vsak mesec preko Pošte Slovenije doseže 25.000 gospodinjstev v štirih istrskih občinah, je dozorela odločitev, da svoje delo nadaljujemo v novih prostorih, ki nam omogočajo še boljše delo pri ustvarjanju vsebin za vse večje število bralcev in sledilcev. Pred kratkim smo se vanje vselili in takoj pričeli s temeljitimi pripravami za zagon nove spletne strani, ki si jo lahko od danes dalje tudi ogledate, še vedno na istem spletnem mestu obalaplus.si. Vašega obiska na novi spletni strani bomo izredno veseli, vaših komentarjev na fb profilu OBALApplus ravno tako, vaših pobud in idej za nove novičarske zgodbe pa še bolj. Pišite nam na urednistvo@obalaplus.si ali nas ob delavnikih pokličete na telefonski številki 05 9045 710 in 040 600 700. Odslej bo kar trideset sodelavcev skrbelo, da bosta nova spletna stran in tiskana izdaja aktualni in zanimivi, mesečni pogovorni večeri v sodelovanju z Gledališčem Koper in medijskim pokroviteljem Radiom Capris pa še naprej vredni vaše prisotnosti. Naše pogonsko gorivo ostaja navdušenje, strast in poslanstvo v soustvarjanju neodvisnega medija.

SLOVENSKI TEDEN NAKITA

Slovenski teden nakita je v tednu od 9. do 15. maja potekal v dvanajstih slovenskih mestih – Ljubljani, Mariboru, Ptuj, Bledu, Slovenj Gradcu, Kranju, Grosuplju, Vrhniki, Rogaški Slatini, na Primorskem pa v Postojni, Medani in v Izoli. To je edini in obenem prvi dogodek te vrste v Sloveniji, ki je usmerjen zgolj v predstavitev sodobnega nakita in njegovih ustvarjalcev. V galerijah, muzejih, izložbah, tudi na mestnih trgih in ulicah so slovenski oblikovalci sodobnega nakita predstavili svoje umetnine v obliki razstav, predstavitev, predavanj, delavnic, gostovanj, pri tem pa so se povezali tako s kulturnimi kot izobraževalnimi institucijami in svojih okoljih. Že decembra so začeli zbirati prijave za predstavitev nakita in izmed 51 prijavami so izbrali 35 oblikovalcev. V Izoli je duša te zgodbe umetnica sodobnega nakita SANDRA KOCJANČIČ iz Galerije DRAT, ki se že vrsto let poleg oblikovanja lastnega nakita ukvarja tudi s promocijo te izjemne umetniške zvrsti. V njeni galeriji so tokrat razstavljali študentje študijskega programa Vizualnih umetnosti in oblikovanja Pedagoške

fakultete Univerze na Primorskem, ki so pod mentorstvom arhitektke TINE COTIČ in z idejo kiparja MARKA ZELENKA, z nakitom okrasili zvonik cerkve Marije Alietske na Manziolijevem trgu v Izoli. Zvonik je tako postal človeški vrat, njihovi unikatni krogi pa neverjetna mestna

ogrlica. V izložbah Koprski in Ljubljanske ulice pa so svoj sodobni nakit iz različnih materialov od srebra, zlata, kovine, žice predstavili oblikovalci Huberto Široka, Olga Košica, Mojca Gazič in Romi Bukovec. V sklopu dogodka so sodobni nakit ustvarjali tudi dijaku srednje šole Pietro Coppo.

BRIDGE TURNIR V PORTOROŽU

Bridž je miselna igra s kartami za štiri igralce, v kateri je igralec, ki nam sedi nasproti, naš partner. Preostala dva igralca sta naša nasprotnika. Še pred pandemijo so bile razvite spletne platforme za igranje bridža, zdaj pa so doživele pravi razcvet. V zaprtih mesecih se je ob večerih na eni od platform družilo po več kot 50.000 igralcev iz vsega sveta, kjer so potekala tudi državna, evropska in svetovna tekmovanja.

Bridžisti se ob zaključku tekmovalne sezone vsako leto srečajo na Dnevih slovenskega bridža. Tu se zberejo igralci iz vseh enajstih slovenskih klubov in pomerijo na moštvenem in parskem turnirju. Bridž je šport, ki se odvija za mizo, zato sta pandemični leti močno okrnili njihova tekmovanja, kljub temu so se po dveh letih slovenski bridžisti ponovno srečali na Dnevih slovenskega bridža. Od 27. do 29. maja je festival potekal v Portorožu, v hotelu Histron. Dva dneva sta bila posvečena timskega bridžu, v nedeljo pa so se pomerili na parskem turnirju, na katerem so se pridružili tudi igralci iz Hrvaške in Italije.

V soboto so bila podeljena odličja za tekmovalne dosežke in priznanja vsem, ki so v tej tekmovalni sezoni napredovali, pa tudi štirideset plaket igralcem, ki so napredovali v višji mojstrski naziv. Vsak bridžist lahko napreduje in se s tekmovalnimi

dosežki, ki prinašajo točke, pomika od najnižje kategorije, ki je križ, preko kare, srca in pika do mojstrskega kandidata, mojstra, mednarodnega mojstra in velemojstra.

Na dvodnevem BAMu je slavila ekipa Žužemberka, parski turnir pa sta v nedeljo osvojili Stella Dobrojevič in Iva Erceg iz BK Rijeka

in BK Opatija.

Bridž zveza Slovenije letos praznuje 50. obletnico in veseli so, da so se lahko v večjem številu po dveh letih srečali v živo. Že sedaj so vsi vabljeni na Dneve slovenskega bridža 2023, ki bodo na isti lokaciji, in sicer v Hotelu Histron, zadnji vikend maja.

AKTIVNA GRADBIŠČA DRUGEGA TIRA

Na drugem tiru železniške proge Divača-Koper poteka gradnja predorov in treh viaduktov.

Na 27 kilometrov dolgi železniški progi bo zgrajenih sedem predorov, večina se jih že gradi. Na kraškem delu bosta dva predora, dolga 6,7 in 6 kilometrov, na istrskem delu, na območju Mestne občine Koper pa bo pet predorov, najdaljši bo 3,8-kilometrski predor Škofije. Vsi trije predori bodo dvocevni, druga cev bo namenjena reševanju in vzdrževanju, ob izvedbi dvotirnosti drugega tira pa bo možna izvedba dvotirnosti v omenjenih predorih. Dela so se začela lani, izvajalci pa bodo v juniju presegli skupno mejo izkopanih 5 kilometrov predorskih cevi.

Zgrajen je že viadukt Glinščica v občini Hrpelje - Kozina, gradita se tudi viadukta v koprski občini, Vinjan in Gabrovica. Gradnjo slednjega je možno opazovati pod znamenitim avtocestnim viaduktom Črni Kal. Vsi omenjeni viadukti bodo omogočali enotni promet, ob izgradnji dvotirnosti bo zaradi 25-metrške medosne razdalje proge treba zgraditi dodatne objekte.

Mnoge zanima potek gradnje. Uporaba dostopnih cest do gradbišč je zaradi varnosti dovoljena samo gradbincem in lastnikom zemljišč ob cestah, sicer

pa je prepovedana, kar občasno nadzira tudi policija. Aktualne informacije o poteku izvedbe

projekta najdete na spletni strani drugitir.si in na družbenih omrežjih naročnika 2TDK.

VAŠE ZDRAVJE SI ZASLUŽI NAJBOLJŠE

SKLENITE
ZAVAROVANJE
ZDRAVSTVENA
POLICA!

080 20 60
vzajemna.si

UMIKO, V TRETJE GRE RADO!

Društvo ljubiteljev animiranih filmov, stripov in družabnih iger ANIMOV Izola, ki vsako leto organizira anime konvencijo in izdaja revijo MAGnet Manga, je po dveh letih ponovno organiziralo zanimiv dogodek, posvečen anime filmom in videoigram, ki so ga letos preselili na novo lokacijo, in sicer v Koper. UmiKo je konvencija animejev, katerih cilj je popularizacija japonske kulture na splošno z vsemi njenimi posebnostmi in je letos potekala 14. maja na Osnovni šoli Koper.

UmiKo 2022 je bil dogodek za vse ljubitelje japonske kulture, na katerem ste se lahko poglabili v japonsko kulturo in spoznali njihovo pisavo, obred priprave čaja in še več. Poleg tega je organizacija poudarila popularno kulturo - japonsko animacijo, mange (stripe) in videoigre. Spoznali ste lahko tudi japonsko kuhinjo in našli nove načine preživljanja prostega časa z namiznimi igrami. Tudi, če je bilo komu dolgčas, je bila na voljo manga knjižnica, med prireditvijo pa so potekala številna tekmovanja z odličnimi nagradami. Zvečer pa je bil na sporedu koncert japonskih tradicionalnih bobnov in pesmi anime. Udeleženci so lahko obiskali več kot deset

stojnic s trgovinami in ilustratorji, igrali videoigre Playstation in VR, poslušali zanimiva predavanja in pogovore, sodelovali na različnih tekmovanjih z velikimi nagradami ali preprosto uživali v zanimivih razstavah in dobri družbi. Prvih 150 obiskovalcev je ob obisku dobilo majhno darilce. S svojim konvencijskim plakatom so predstavili tudi slovenske ilustratorje. Letošnji plakat je pripravila Vanessa Novak kot SHYKA ART, ki je

najbolj znana po svojih digitalnih ilustracijah mističnih bitij, skritih v gozdu tik za vašo hišo. Njen slog odlikuje precej melanholična tehnika barvanja, ki nas popelje v svet temačne fantazijske mitologije, polne skrivnosti, pričakovanj in odkritij.

Društvo Animov je hvaležno vsem, ki so prispevali k njihovem dogodku: »Dogodek UmiKo bomo soustvarjali skupaj!«

ALVARO: it. pisatelj **RANIK:** marjetica **USKOK:** prebežnik **ELOAH:** jud. bog **TIECK:** nem. pesnik **AKTION:** gr. rt **POLAK:** hr. pevka **PORTIK:** hodnik

Istralandia

AQUAPARK

**Pripravite se na fantastično doživetje,
pripravite se na najbolj zabavno vodo v Istri.**

Preživite čaroben dan z družino ali prijatelji, v Aquaparku Istralandia uživajo prav vsi. Ta fantastičen vodni svet nudi novo dimenzijo zabave vsem obiskovalcem. Atraktivni tobogani, številni bazeni in atrakcije za otroke, vrhunska ekipa animatorjev, bogata gostinska ponudba in druge vsebine bodo izpopolnile vašo zgodbo veselega poletja.

Pripravite se na novo dimenzijo zabave in se prepričajte, zakaj je najbolj zabavna voda v Istri prav v Aquaparku Istralandia.

Kupi vstopnice
na spletu!

Aquapark Istralandia Ronki 1 52474 Brtonigla, Istra, Hrvaška
Tel: 0038552866900 info@istralandia.com www.istralandia.com